

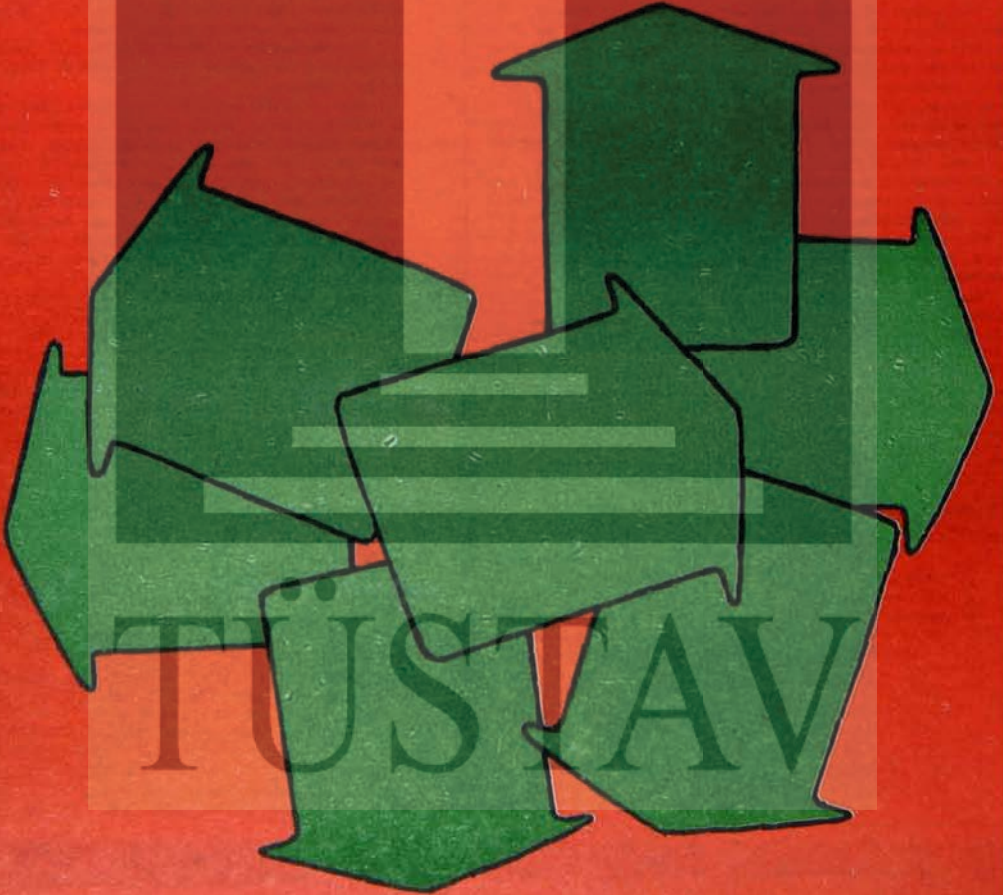
BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASI
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

L. Yılmaz
tarafından
TÜSTAV'a
hediye edilmiştir

HAFTALIK SIYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 106-19 NİSAN 1977 FİYATI: 5 TL

İŞÇİ SINIFI MÜCADELESİ VE DEMOKRATLAR

SERMA YE BASINININ SERMAYESİ

1976 yılında Milliyet Holding adı altında yeni bir şirket kuran Milliyet Gazetesi patronları ve "Durum"cusu Abdi Münif İpekçi, yeni şirketlerinin sermayesini 27 Aralık tarihinde İstanbul Asliye 1. Ticaret Mahkemesinde 500 bin liradan 80 milyon liraya çıkardı.

Sermayenin artırılan bölümüne, Milliyet Patronu Ercüment Karacan, 75 milyon 520 bin lira, Abdi Münif İpekçi 1 milyon 904 bin 600 lira, Hasan Nurrettin Demirkol 1 milyon 583 bin 600 lira, Ali Karacan da 470 bin 800 liraya katıldı. İlk bakışta, "Anayasanın teşebbüs hürriyetine uygun" bir girişim olarak gösterilen bu sermaye arttırımı, aynı Mahkemenin bir başka kararındaki görüşüne ve Yargıtay'ın onayına aykırı bir biçimde gerçekleştirildi.

Önce, 500 bin lirayla kurulan şirketin sermayesinin arttırılması için yapılan başvuruda, sermayenin artırılan bölümüne karşılık olarak da Milliyet Gazetecilik Anonim Şirketi'nin hisse senetleri gösterildi.

Milliyet Gazetecilik A.Ş.'nin her biri 500 lira yazılı değeri olan hisse senetleri Holdingin sermayesine katılırken 21 bin 400 lira olarak değerlendirildi. Yani Milliyet Gazetesi'nin her hisse senedi 20 bin 900 lira değer kazanmıştı. Böylece, Dr. Orhan Gonen, Melih Temizyirek ve Coşkun Özyayın'dan oluşan İstanbul Asliye 1. Ticaret Mahkemesi de, 27 Aralık 1976 tarihli birliktiş raporunu esas alarak aynı gün, şirketin sermaye arttırımının yasalara uygun olduğuna karar verdi. Daha önce 21 Aralık 1976 tarihinde de Ticaret Bakanlığı tarafından onaylanan sermaye arttırımı 30 Aralık 1976 günlü Ticaret Sicili Gazetesi'nin 16. sayfasında yayımlanarak kesinleşti.

Aynı Mahkeme'nin 1971 yılında aldığı ve daha sonra Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları tarafından da incelemelerde esas alınan kararında ise bir Holding'in sermayesi olarak iki şirketin hisse senetlerinin birliktişilence ölçülen değerin esas alınmayacağı ifade edilmişti.

Kararda:

"Holding sermayesi olarak vazedilen hisse senetlerinin değeri ve değere mesnet teşkil eden ihtiyatlar ve 1970 kârının dağıtılmaması yoluyla ve Holding Şirket umumi heyetinin iradesi dışında (A) ve (B) Anonim Şirketlerinin umumi heyetinin iradesi ile indirilebileceğinden Holding Şirketin sermayesi muayyen değil mütedavil olacaktır." denmekte ve daha sonra, herhangi bir şirketin hisse senetlerinin birliktiş tarafından değerlendirilerek bir Holding'in sermayesine esas olarak hesaplanmasının esas sermayeyi "zaafa uğratacağı"na dikkat çekilmektedir.

Mahkeme, Holdingin sermayesi için gösterilen hisse senetlerinin ait olduğu şirketlerin ileride zarar etmeleri halinde ihtiyatlarının ve karşılıklarının azaltılabileceğini, bu durumda da sermayenin muayyen olma özelliğini kaybedeceği görüşünde olduğunu kararında belirtmiştir.

Milliyet Holding'in Milliyet Gazetecilik A.Ş.'nin hisse senetlerini karşılık olarak göstererek yaptığı sermaye arttırımını onaylayan İstanbul Asliye 1. Ticaret Mahkemesi, 1971 yılındaki kararında ise şu sonuca varmıştır:

"Açıklanan gerekçe ile 50.000.000 lira değerinde gayri muhtevavil kuruluşu anında şirket-memalikiğine uygun, sabit ve devamlı ciddi bir sermayenin vazedilmediği neticesine varıldığından A.Ş.'nin kurulmasının tasdikine dair tabe binin reddedilmesi gerekmektedir."

Ne değişmiştir hukukta, 1971 yılından sonra da 1976 yılının son günlerinde benzeri bir durumda Milliyet Holding sermaye arttırımı onaylanmıştır? Ortaklar bunu daha iyi bilirler herhalde.

YALÇIN KOÇUK

Emperyalizm, kapitalizmin en ileri aşaması. Biliniyor. İki anlamda biliniyor. Birincisi, emperyalist aşamada çelişkiler yoğunlaşıyor ve diğümleniyor. İkincisi, emperyalist aşamada çelişkiler yoğunlaşıp diğümlendiği için, açıklıklar daha da netleşiyor. Birlik ve ayrılık noktaları göz alıcı bir netlikle ortaya çıkıyor. İşçi sınıfı mücadelesini sürdüren bilimsel sosyalistlerle demokratlar arasında birleştirici ve ayrımcı çizgiler belirliyor. Bu birleşme sürecinde burjuvazinin ilericiliğini ve bu anlamda demokrat olma özelliğini yitirmesi en ön plana çıkıyor. İlericiğini ve demokrat niteliğini yitiren burjuvazi, işçi sınıfı mücadelesini sürdüren bilimsel sosyalistler kadar demokratlara da zulüm ediyor. Demokratları da ölüme ve hapse mahkum ediyor. Türkiye'de de. Dünyada olduğu gibi bugün de.

Emperyalist aşamanın bu özelliği, bu somut nesnellik, ilk bakışta bir karışıklığı da beraberinde getiriyor. Karışıklık, çelişkilerin yoğunlaşıp diğümlemesinden ileri geliyor. Toplumsal yapıdaki sınıfsal, siyasal ve ekonomik kitlelenmeden ileri geliyor. Ancak bu karışıklık yalnızca toplumsal gelişimin dış görünüşünde kalıyor. Toplumsal gelişimin özünde ise büyük bir açıklık ortaya çıkıyor. Bu açıklık şu: Türkiye'de burjuvazinin zulmüne uğramak, burjuvazinin cellatlarının eliyle ölüme gitmek, burjuvazinin gardiyanları marifetiyle zindanlara düşmek, bilimsel sosyalist olmak anlamına geliyor. Kesinlikle bu anlamda gelmiyor. Çünkü, emperyalist aşamada burjuvazi, demokratlara ve demokrasi mücadelesine verentlere de tahammül edemiyor.

Burjuvazinin zulmüne uğramak, bilimsel sosyalist olmanın ayrımcı özelliği değil. Burjuvazinin zulmüne uğramanın ayrımcı bir niteliği olması, tarihin çok gerilerinde kaldı.

Ancak böyle bir açıklığı ortaya çıkması, burjuvazinin zulmünün belirleyici niteliğini yitirmesi, demokratların işlev ve saygınlıklarını da yitirdikleri anlamına gelmiyor. Tam tersine. Emperyalist aşamada, sosyalizm mücadelesinde demokratların işlevleri ve saygınlıkları daha da önem kazanıyor. Yalnız, bu önem kazanma süreci de kendiliğinden oluşmuyor. En azından iki koşul var. Birincisi, burjuvazinin zulmüne uğrayan demokratların, kendilerine olan saygınlıklarını yitirmemesi. Kendi kendisine saygı duymayanlara kimse saygı duymaz. İkincisi, burjuvazinin zulmüne uğrayan demokratların tutarlı demokrat çizgilerini sürdürmesi. Kendi kendisini reddedenler, toplumun demokratikleştirilmesi mücadelesinde ciddi bir işleve sahip olamaz.

Buraya kadar söylenenleri özellikle 12 Mart zulmünün ışığında ele alıp somutlaştırmak mümkün. 12 Mart zulmünden, bilimsel sosyalistlerin yanında demokratlar da geçti. Fakat bugün öyle görülüyor ki 12 Mart zulmü bir çok demokratın üzerinden silip süpürerek geçti. 12 Mart zulmü ile birlikte birçok demokrat, büyük bir yığınlağa düştü. Bir yandan, kendi demokrat çizgilerini reddettiler. Diğer yandan, kendilerine olan saygınlıklarını yitirdiler. Bir burjuva partisi olan Halk Partisi'nin yönüne girerek, burjuvazi ile göbek bağı oluşturdular. Bu göbek bağı tüm gelişmelere ve bu arada yakında yapılacak olan seçimlere bakış açılarını da belirliyor. Bu bakış açısı ile kendi yığınlıklarını yığınlarla aşılama çalışıyorlar. Üstelik, demokrat çizgilerini yitirmiş oldukları halde, yığınlıklarını sosyalizm adına yamaya çalışıyorlar. Burjuvazinin zulmüne uğramış olmanın getirdiği birikimle, demokrat kütelleri burjuvazinin peşine takmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Sosyalizm bir yana, sosyalist mücadelenin ayrılmaz bir parçası olan bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine zarar veriyorlar.

Böyle bir tutumun tutarlı demokrat olma ile kesinlikle bağdaşmayacağıni belirtmek gerek. Böyle bir tutumun giderek, burjuvazi ile daha açık ve doğrudan bağlantılara yol açacağıni hatırlatmak gerek. Hatırlamak istemeyenleri, çok yakın tarihin kesinlikle mahkum edeceğinde kimsenin kuşkusu olmamalı.

Burjuvazinin zulmüne uğramak, bilimsel sosyalist olmanın ayrımcı özelliği değil. Emperyalist aşamada ortaya çıkan ve bugün Türkiye'nin somutunda güncelliğini koruyan açıklıkların birincisi, bu. İkincisi de var. Burjuva hükümetlerini silah zoruyla devirmeye çalışmak da bilimsel sosyalist olmanın ayrımcı özelliği sayılmıyor. Emperyalist aşamada burjuvazinin ilericiğini ve demokratlığını yitirmesi, Lenin'in deyimi ile "devrimci demokratlar"ı sahneye çıkarıyor. Özellikle küçük burjuvazinin arasında. Yalnız emperyalizm aşamasında ve burjuva demokratik devrimini büyük ölçüde tamamlamış toplu-

YORUYOŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

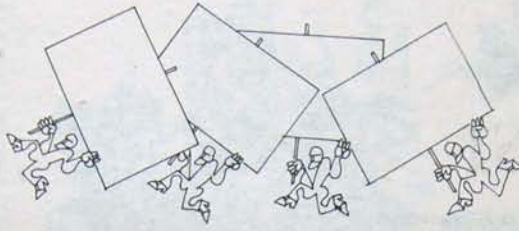
Sahibi:
Nihat SARGIN
Genel Yayın Yönetmeni:
Osman SAKALSIZ
Yazı İşleri Müdürü:
Metin CULHAOĞLU
Teknik Sekreter:
Bilent ARTAMLI

YÖNETİM:
Konur Sok. 15/8 Kızılay
ANKARA Tel: 174583
İSTANBUL BORUSU:
Piyerloti Cad. 21/1 Cemberlitas
İSTANBUL Tel: 263567

ABONE KOSULLARI:
Yıllık: 200 TL
6 Aylık: 100 TL
POSTA ÇEKİ: YORUYOŞ Dergisi 100234
İLAN KOSULLARI:
Arka Kapak (Renkli) : 15 000 TL
Arka Kapak (Siyah Beyaz) : 12 000 TL
İç sayfalarda sütun santim : 40 TL
Yayın İlanları % 50 indirimlidir.

BASKI: Daily News Web-Ofset Taslıeri

KAPAK: ÇAĞDAŞ GRAFİK

İŞÇİ SINIFI MÜCADELESİ VE DEMOKRATLAR

larda, küçük burjuva grupların silahlı yolla burjuva hükümetlerini değiştirme girişimlerini, sosyalist devrimden ayırmak gerekiyor. Kesinlikle ayırmak gerekiyor.

Birçok bakımdan ayırmak gerekiyor. Bir kez burjuvazinin terörünün karşısına grup ya da bireysel terörün çıkarılmasının bilimsel sosyalizmle bağdaşır hiç bir yanı yok. Bilimsel sosyalistler, burjuvazinin terörünün karşısına, işçi sınıfı ve müttfiklerinin birikmiş ve örgütlü şiddetini çıkarırlar. İkincisi, bilimsel sosyalistlerin en büyük ve baş silahtır, işçi sınıfı ve müttfikleri içinde kök salan ve gittikçe köklerini derinlere doğru genişleten partisidir. Bilimsel sosyalistlerin en büyük ve baş silahtır budur. Bu silah olmadıkça, bu silah kabul edilmedikçe başka hiç bir silah hedefine ulaşmaz. Başka hiç bir silah başarı sağlayamaz. Başka hiç bir silah, sömürücü sınıfların egemenliğine son veremez.

Bu söylenenleri dünya işçi sınıfı mücadeleleri tarihinin ışığında ele almak gerekir. Aynı zamanda mümkün. Bolşevik Parti'nin doğuşundan önce de gelişmesinin ilk yıllarında da "sosyalist hareket" adına grup ya da bireysel terörü silah olarak kullanan narodnikler egemendi. Bilimsel sosyalist parti, bunlara karşı amansız bir mücadele verdi. Bu mücadele, sosyalizme uzaktan yakından ilgili olan herkesin bilgi hazinesi içinde. Öyle olması gerekli. Bu yüzden tekrarlanması gerekli değil. Bu mücadeleyi bilimsel sosyalistler kazandılar. Nasıl kazandılar? Burada bugün için giinmel ve açıklayıcı olan bir nokta var. Lenin, Bolşevik Parti'nin kuruluşuna yol açan *Ne yapmalı?* adlı çalışmasında bu noktayı şöyle açıklıyor: "Legal marksistlerle birleşme, Rusya Sosyal Demokratlarının (bolşeviklerin) kendi yollarında ilerlerken yaptıkları ilk gerçekten siyasal ittifak oldu. Bu ittifak sayesinde, Narodnizme karşı, şarşırtıcı ölçide hızlı bir zafer sağlandı ve (vulgarize biçimde olsa da) marksist düşünceler çok yaygınlaştı." (Lenin, *Seçme Yapıtlar*, Sayfa 110, İngilizce)

"Legal Marksist" kategorisinin legal ya da illegal parti anlayışı ile bir ilgisi yok. Legal Marksistler, işçi sınıfının sayıca büyümesine öncelik veriyorlar. Sayıca büyüme, üretici güçlerin yükselmesi ile ilgili. Bu ise kapitalizmin var olması ve gelişmesi ile bağlantılı. Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi, narodnizme karşı bu tezleri de kullandı. "Legal Marksistler", Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi içinde bu tezlerin yayılmasına ve narodnizmin mahkum edilmesine yardım ettiler. Ancak bu mücadele içinde işçi sınıfının politik mücadelesini unuttular. Bir yandan, kapitalizmin gelişmesine övgü düzdüler. Diğer yandan işçi sınıfının iktidara yürüyen politik mücadelesini tümden yadsıyıp, burjuvazinin liberal olduğunu yaymaya başladılar. Sonunda, menşevizme dönüştüler. Ekim Devrim'inde, karşı devrim kampındaki yerlerini aldılar. Ekim Devrimi ise giderek sosyalist devrilyonerlere dönüşen eski Narodnizmin "sol kanadı" ile işbirliğini gerçekleştirdi.

Türkiye İşçi Partisi'nin tarihinde de benzer bir dönem geride bırakıldı. Milli Demokratik Devrim tezi adı altında, bir yandan grup ya da bireysel teröre pirim veren; diğer yandan, devrimi küçük burjuva kökenli askerlerin öncülüğüne devretmek isteyenlere karşı amansız bir mücadele verildi. Bu mücadeleyi veren Türkiye İşçi Partisi içinde işçi sınıfının iktidara yürüyen siyasal mücadelesini, kapitalizmin gelişme sürecinin arkasına atınlara da yer aldı. Kapitalizmin gelişmesi ile birlikte düştükleri "liberal burjuva" ortamda rahat ve umutsuz bir mücadele perspektifini tercih edenler de bulundu. 12 Mart bunlar için de çok etkisi yaptı. Düş kırkıktıkları ve yalınlıktarı sıkıyönetim mahkemeleri önündeki savunmalarına yansıdı. Türkiye İşçi Partisi'nin yeniden kurulması ile işçi sınıfı mücadelesinden istifaları tescil edildi. Bunlar da Halk Partisi'nin uzak etkilerindeki yerlerini aldılar. Halk Partisi aracılığıyla burjuvaziye kapılanmak için önemli bir adım atıldılar.

Burjuvazinin Halk Partisi aracılığı ile bütün yalınlarına, sosyalist hareket

ve demokrat akım içindeki geçmişlerini reddedenlerin hepsine ihtiyacı var. Burjuvazinin, sosyalist hareketle diyalogdan yoksun ve tabanındaki demokratları baskı altına alan bir Halk Partisi'ne ihtiyacı var. Bu ihtiyacın temelinde bir hükümet alması, kendi öz partisine alternatif bir hükümet olasılığı önemli bir yer tutuyor. Önemli yer, Halk Partisi'nin Türkiye'deki ilerici ve demokrat potansiyelin içini boşaltmaktaki ve ilerici örgütleri gerileterek burjuvazinin peşir- takmadaki tarihsel işlevi ve yeteneği ile ilgili.

Halk Partisi, bu işlev ve yeteneğini son iki yıl içinde açıkça kanıtladı. Bu kanıtta bir tek örnek bile yeterli: DİSK üst yönetimi ile kurulan ilişki. Halk Partisi, DİSK üst yönetimi ile ilişki kurmaya başladıktan sonra, DİSK'in kuruluş ilkelerinden sappa süreci başladı. "Gizli bir sarı sendika" olma yönünde adımlar atıldı. DİSK'e bağlı, daha açık bir deyişle DİSK üst yönetimine bağlı olan ve zorba yöntemlerle bu bağlılığı sürdürebilen sendikalar, toplu sözleşme masalarında işçiyi satmaya başladılar. Her gün bir yeni örnekle satışları sürdürüyorlar. Böylece işçi sınıfını ilerici sendikal hareketinden yoksun ediyorlar. Halk Partisi muhalefette iken bu işlevi yerine getiriyor. Muhalefette iken yaptıkları, bir hükümet olasılığında yapabileceklerine ışık tutuyor.

Bu işlev önemli ve büyük ölçüde aydınlatıcı bir ışık olduğunu kabul etmek gerek. Cinayetlerin durdurulması da dahil, olası bir Halk Partisi hükümetinden hayal edilebilecekler için gerçekçi olmak gerek. Gerçekçi olmakta güçlük çekenler son haftanın büyük burjuva basınına izleyerek gerekli ipuçlarını bulabilirler. Büyük burjuva basını, ön sayfalarında "CHP Hükümet Oluyor" izlenimini veren haber ve yazılarla Demirel'in istediği tarih ve saatte Ecevit'e seçim kararı aldırdıktan sonra hemen gerçek özelemlerini ortaya koydular. Artık "CHP Hükümet Oluyor" yorum ve haberleri geri plana itildi. Yerini, sırasıyla bir AP-MHP ve AP-CHP hükümetleri "tahminlerine" bıraktı. Tercihlerinin de bu sıraya göre olduğunda kuşku yok. Çinkü burjuvazi de artık yalnızca parlamento aritmetiği ile "sorunlarının" çözülemeyeceğini biliyor. Bu yüzden birinci tercihi AP-MHP hükümetine koyuyor. Burjuvazinin ikinci tercihi için ise daha 1923 yılında Dimitrov şöyle yazıyor: "Diğer ülkelerde olduğu gibi Bulgaristan'da da sınıf uyusmacılığı burjuva partilerinin sosyal demokrat parti veya diğer küçük burjuva partileriyle koalisyon hükümetleri, *daima belli bir zamanda halk hareketlerinin tehdidiyle karşılaşan burjuvaziye korumak ve kurtarmak için* kurulmuş geçici hükümetler olduğu sunu tartışmasız bir biçimde kanıtlamaktadır." (Dimitrov, *Seçme Yapıtlar*, Sayfa 196-197, İngilizce)

Dimitrov'un 1923 yılında söyledikleri bugün de canlılığını koruyor. Sosyal demokrat görünüşlü Halk Partisi, muhalefette iken bile Dimitrov'u doğruluyor. Burjuvazi için en elverişli zaman ve koşullarla seçim kararını çıkarıyor. Burjuvazi seçim kararı alınırken sağlanan sıklıkla işbirliğini seçim sonrası bir koalisyon hükümeti için de sirdirebilmeyi planlıyor.

Bu planların bozulması için önemli bir almasığın da ortada durduğu görülüyor: Bu seçimde tüm demokratların işçi sınıfı partisi etrafında toplanması. İşçi sınıfı partisi, sosyal demokrat partilerin ya da bu görüntüdeki partilerin burjuvazinin oyuncağı olmamasının tek güvencesidir. Sosyal demokrat partiler burjuva örgütlerle bağlantı ve işbirliğini kesmemek için işçi sınıfı partisiyle güçbirliğinden kaçsa da, işçi sınıfı partisinin politik ve ideolojik etkinliğinden hiç bir zaman kurtulamaz. Güçbirliğinden kaçsa bile işçi sınıfı partisinin etkisinden kaçamaz. İşçi sınıfı partisi, siyasal gücünü nitel gücüne yaklaştırdığı ölçüde sosyal demokrat partiler "sola" ve kendi soluna yaptığı vaatleri ciddiye almak zorunda kalır. Yoksa söylenenlerin hepsi sevimsiz bir edebiyat olmaya mahkum olur. Bugün Türkiye böyle bir gelişmenin eşliğinde. Bugün Türkiye'de burjuvazinin, Halk Partisini de içine alan hesaplarının bozulması tüm demokratların işçi sınıfı ile güçbirliği yapmasına bağlı.

SOSYALİZM YENİDEN SEÇİMLERDE

Böbürülenmelerin, şişmelerin, zafer işaretlerinin arasında, geçtiğimiz haftanın gelişmeleri, Türkiye'de gelecek siyasal tezgahların bugünkü ipuçlarını da ortaya koyuyordu.

Miting baygınlıkları "tek başına iktidar" biberonu ile takviye edip sürdüren kimi ilericilerin dağıtmaya çalıştığı umut balonları arasında, Türkiye'nin siyasal geleceği ile daha gerçekçi bir biçimde ilgilenen sermaye çevreleri ve onların yakın sözcüleri, "niyet" ve "projelerini" birer birer açıklamaya koyuldular.

SERMAYE SÖZCÜLERİ NE DİYOR?

Büyük sermaye çevreleri, yıllardır tutarlı bir biçimde denkleştirip piyasaya

sürdükları "iki büyük partinin yakınlaşması" tezine, seçimlerin yaklaşması ve erken seçim konusundaki AP-CHP işbirliği ile birlikte daha büyük bir önem ve ağırlık verdiler.

Geçtiğimiz haftanın sonunda, İstanbul sermayesinin iri kıyım sözcüleri, CHP-AP yakınlaşması sağlandığı sürece, "seçim sonuçlarının pek de önemli olmadığını" açık açık söylüyorlardı. Büyük sermayenin mensucat kanadından Halit Narin, önemli olanın "iki partinin milli menfaatler söz konusu olduğunda birleşebileceği fikrinin yaratılması" olduğunu, sözlerine ekliyordu.

Büyük sermayenin "akıllılık" diplomasına sahip TUSİAD kanadı da "iki partinin belirli müşterelerde birleşmesi"ni" baştan beri kendilerine parola edin-

diklerini söylerken, İstanbul Sanayi Odası Başkanı: "Erken seçim önerisinin ilk kez Sanayi Odaları Birliği tarafından ortaya atıldığını" belirterek, erken seçim gerçekleşmesinde gerçek "katkının" kime ait olduğunu alçakgönüllülikle ortaya koyuyordu.

YENİ "ÇIKAR YOL" ÜRETİMİ

Bütün olup bitenler, bugün büyük sermaye çevrelerinin ve onların sözcüklerinin pusulalarını "kimsenin tek başına iktidara gelemeyeceği" öngörüsüne göre ayarladıklarını açığa vuruyordu.

Babali başında yıllar yılı iki büyük parti arasındaki işbirliğini çeyizini hazırlamakla uğraşan bir başyazar da "hazir bugündür" diyerek görüşünü destekleyici tahmin ve uyarılarını otomatize getirdiği başyazı sütununda ardarda saralıyordu.

Sermaye çevrelerinin iri kıyım sözcüklerinin iki partinin işbirliğinden duydukları hoşnutsuzluğu açıklamalarından bir gün sonra, aynı başyazar "seçim güvenliği" kılıfı altında, pekiştirilecek iş ve güç birliği aşkına, Demirel'e Ecevit karşısında "itidal" tavsiye ediyordu.

Meram daha açık bir biçimde, bir iki gün sonra ortaya kondu. "Hiç bir partinin çoğunluğu sağlayamayacağı" yolundaki ortak tahmin, iktidar sorununun çözümünü açısından şu değerlendirmeyi beraberinde getiriyordu: "MHP oylarını arttıracaktı. Belki de, bu durumda AP ile MHP'nin sayılan bir iktidar için yeterli olabilecekti. Ancak "bir merkez partisi" iken bu tür ortaklıklar sonucunda sağa kayan AP, MHP ile yapacağı böyle bir işbirliği sonucunda daha da sağa kayacak, faşizm tehlikesi iyice gündeme gelecekti.

O halde çözüm neydi? Tek çıkar yol kalıyordu: İki büyük partinin birbiriyle anlaşması. Ya koalisyon biçiminde, ya da azınlık hükümetlerini destekleme bi-

çiminde. Böylece büyük sermaye, gerek seçimler hakkındaki tahminlerini, gerekse geleceğe ilişkin beklentilerini açık seçik ortaya koyuyordu.

Aynı zamanda CHP'ye ileride "herkesin aklına yatacak" bir mazet kuzu da verilmiş oluyordu. Rejimi kurtarmak için herkele işbirliği yapabileceğini defalarca açıklayan CHP, yarı aynı gerekçe ile "bir AP-MHP koalisyonunu ya da işbirliğini önlemek için" AP'nin yanına koşabilirdi.

Bugüne kadar CHP'nin her yaptığında keramet ve fazilet arayanlar, "daha da beter" in gerçekleşmesini önleyecek böyle bir girişime niçin alkış tutmasınları?

STRATEJİK BOĞUNTU

Geçtiğimiz haftanın gelişmeleri, iktidar sarhoşluğu içindeki kimilerini aylatacak "şok" gelişmeleri de içeriyordu.

Gazetelere nasyan haberlere göre "azmaların önlenmesi" için CHP, adalık için başvuruların büyük bir bölümünü veto ediyordu.

12 Mart yağmurdan sonra solculuğu CHP şemsiyesi altında sürdürmeyi binbir dereden getirilen suyla stratejik boğuntuya getirmeye çalışanlar, ilk darbeyi böylece yemiş oluyorlardı.

Burjuva politikaşının bu ince ayakoyunları arasında, işçi sınıfı hareketinin yıllardır ilk kez radyolarda duyulan sesi, karşıya içindeki doğru yolu, gerçek almaşığı olanca açıklığı ile gösteriyordu:

"İşçi ve emekçi kitlelerin gözü açılmıştır, politika adına ne işler çevrildiği ni her geçen gün daha iyi görmektedirler... İşçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza olan güveniyle Türkiye İşçi Partisi, büyük sermaye sınıflarının ve partilerinin bu hesaplarını boşa çıkartma mücadelesini azimle yürütmektedir."

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, iş çevrelerinin ve sözcüklerinin yağladığı kızıktakı aşağı kayanların yarattığı sarhoşluk ortamında, işçi sınıfı sosyalistlerinin sesini böyle duyuruyordu.

CHP sık sık danışman değiştiriyor, fakat Türkiye'yi öğrenemiyor

Cumhuriyet Halk Partisi ve lideri danışmanlara pek meraklı. Meraklı olduğu için de sık sık danışman değiştiriyor. Fakat bir türlü Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik yapısını öğrenemiyor. Ya da öğrenmek istemiyor.

CHP, köylerde nasıl tavukçuluk yapılacağını televizyon ekranlarında sergiledikten sonra sanayicilerin "dertlerine" el attı. CHP lideri Samsun mitinginde sanayicilerin kredi alamadıklarından yakındı. Tüm kredilerin ancak yüzde üçünün sanayicilere verildiğini söyledi. Kredilerin çok büyük bir bölümünün ticaret kesimine aktığını iddia etti.

Sık sık değiştirdiği danışmanları bir yana, CHP lideri başbakanlık da yaptı. Değiştireceğini vaad ettiği kredi mekanizmasını öğrenmesi gerekir: Türkiye'deki resmi istatistiklerde sanayi kredisi olarak sadece Türkiye Sanayi Kalkınma Bankası ile Sınai Yatırım ve Kredi Bankası'nın verdiği krediler gösterilir. Bunların kredi hacmi de toplam kredi hacmi için küçük bir payı oluşturur.

Resmî bankacılık istatistiklerinde en büyük pay ticari krediler başlığı altında toplanır. Ticari krediler 1975 yılında 92 milyar; 1976 yılında ise 129,6 milyar lira olarak görünür. Ancak istatistiklerde böyle görünmekle birlikte bu kredilerden en büyük payı sanayiciler alır. Şimdiki TUSİAD Genel Sekreteri Gungör Uras'ın Devlet Planlama Teşkilatında iken yapmış olduğu bir araştırmaya göre ticari kredi olarak gösterilen kredilerin yüzde ellisinden fazlasını sanayiciler kullanır.

CHP ve lideri bilmez görünüyör ama bu gerçeği sanayiciler de bilirler. Bu yüzden kredi azlığı yerine faizlerin yüksekliğinden şikayet ederler. Çünkü bankalar sanayicilere açtıkları kredilere de, tüccarlara verdikleri kredilerin faizini uyguluyorlar. Bankacılarla büyük sanayiciler arasındaki sürtüşme de bu yüzden ortaya çıkıyor. Büyük sanayiciler, tahvil ve hisse senetlerini kredi bulamadıkları için değil, bankalardan sağlayabildiklerinden daha düşük faizle kredi elde etmek için çıkarıyorlar.

Sanayicilerin kredi derdi yok, DÇM olarak gelen kredileri de sanayiciler kullanıyor. Ve bugün Türkiye'deki yüksek enflasyonun baş nedenini de sanayicilerin, tüm ekonomiyi zorlayarak fazla kredi kullanmaları oluşturuyor. CHP Liderinin sanayicilere daha fazla kredi vaad etmesi ise şu anlama geliyor: Bugünkünden de yüksek bir enflasyon. İster bilerek, isterse bilmeyerek daha yüksek enflasyon vaad ediliyor.

TÜRK-İŞ'İN TUTUMU VE TESELLİ

Burjuva politikasının umut imalatından bir numune daha geçtiğimiz hafta içinde, bıkınlık veren teraneleriyi ka-muoyunu bir kez daha ilgilendirdi.

Türk-İş seçimlerde hangi partiyi destekleyecekti?

Safran sarısı bir renkle Türkiye'de burjuva politikası içinde yerini alan Türk-İş yönetimi, yular süren bu mace-ranın en trajik-komik aşamasını geçtiği-miz hafta içinde yaşadı.

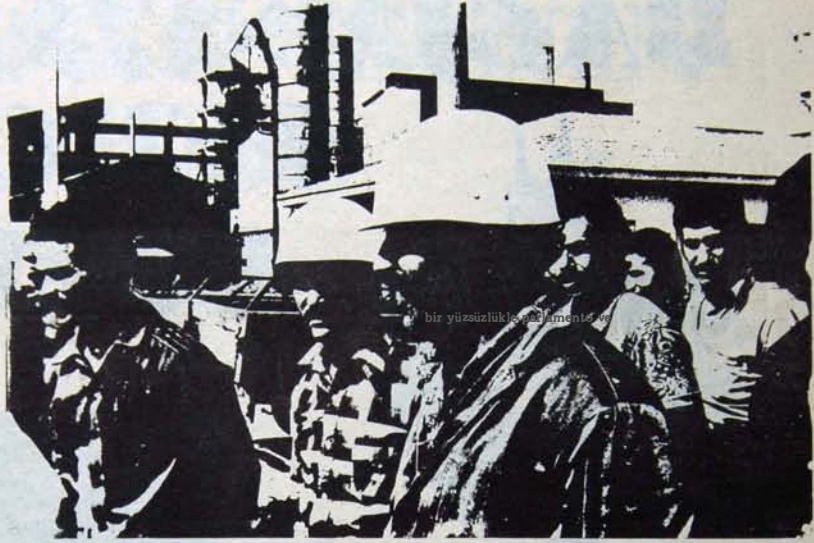
Türk-İş yönetimi, TİP Genel Başkanı Boran'ın deyimiyle işçi sınıfının partisini irkçi, faşist ve şeriatçı partilerle aynı kefeyle koyarak önce "desteklenmeyecekleri" saptıyor, sonra da kargalan bile güdürecekle bakanlar kurulunun bir bölümünün tapu-sunu istiyordu.

Türk-İş'in trajik-komik akıbeti, kimile-ri için de bir "kurtuluş" vesilesi oluyor-du. Türk-İş işte böyleydi. DISK ise açık-ça tavrını almıştı. CHP'yi destekleyecek-ti.

Bir partiyi gülünç kayıtlar koyarak desteklemekle, kayıtsız şartsız destekle-mek arasındaki "nüans" ne yazık ki, dev-rimci sendikal hareketin başına tebellüş olan yöneticiler için bir kıvanç ve övünç vesilesi oluyordu.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Boran, 14 Nisan günü verdiği yazılı bir demeçte, Türk-İş'in tutumunu sert bir biçimde eleştirdikten sonra şunları söy-lüyordu:

"Bu açık sarı sendikacılığın yanında bir de gizli sarı sendikacılık vardır. Sınıf sendikacılığını alayışla ilan edip de işçile-ri örgütlemekten kaçınmak, ardi ardi-na işyerlerini kaybetmek, sendika üyesi yüzlerce işçiyi sözde gerekçelerle toptan üyelikten çıkarmak, işçileri direnişlerinde, mücadelerinde yalnız bırakmak bu gizli sarı sendikacılığın belirtileridir. İşçi sınıfının partisinden varken, bir burjuva parti-sini desteklemek de öyle."

YÜRÜYÜŞ baskıya hazırlandığı sıra-larda, AP-MHP ilişkileri henüz büyük bir netlik kazanmış durumda değildi.

Buna rağmen, bir başkası için "yeni" bir açıklık getiriyordu, olup bitenler. CHP Genel Başkanı gazete manşetlerinde "AP ile MHP'nin ilişkisi içinde olduğun-u" nihayet anladığını açıklıyordu!

SOSYALİZM YENİDEN SEÇİMLERDE

Repertuarına yeni gösteriler eklemek-le birlikte, burjuva politikasının bu pes-paye ve bilinen yöntemleri arasında, 1977 seçimleri öncesinin taşıdığı en bü-yük özellik, hiç kuşkusuz işçi sınıfı sos-yalizminin 9 yıllık bir aradan sonra gir-ve aydınlık sevinç seçimlerde duyurunası-dır.

Türkiye'nin kalıcı ve temel ekonomik sorunlarını, halk yığınlarının so-mut öylem ve taleplerini burjuva politi-kasının girdaplarında gargaraya getiren renk renk burjuva partisinin doldurduğu politika sahnesinde, seçimleri kazanma hakkını elde eden ve seçim hazırlıklarını sürdüren Türkiye İşçi Partisi'nin de yer alması, kitlelerin tercihleri ile birlikte, burjuva partilerinin endişe ve korkulanı-na da etkileyen bir olaydır.

1977 seçimleri, Türkiye'de daha ön-cekli seçimlere kıyasla "daha bir başka" olacaktır.

AP-MHP İŞBİRLİĞİ

Geçtiğimiz hafta burjuva politikasının çirkin perdesinde gölge eden bir başka gelişme de AP-MHP ilişkisinin ulaştığı boyutlardı.

MHP organı gazetelerin günceler karşıs çıkışları bu "işbirliği" teması, büyük sermaye ve AP tarafından bilerekle iste-nilerle işleniyordu. İlerici kesime "beta-rin de beteri"ni göstererek "ehven-i ger'e razı etmenin geçer akçe olduğunu bir aüredir gözleyen büyük sermaye çevrele-ri ve AP, işbirliği temasını gerçek boyut-larının ötesinde abartarak sunmayı iyi beceriyorlardı.

MHP içinde bir grup AP ile işbirliğini "daha çok su elde etmek için temiz su ile lağım suyunun birleştirilmesine" benze-terek kesinlikle dan MHP'nin içindeki belirli kesimleri etkilemeye çalışanlar ise, MHP'ye "iti-da"l" tavsiye ederek, daha gerçekçi olma-nı öneriyordu.

ECEVİT KİMLERLE ÇALIŞIR?..

Seçimlere gidilirken CHP Genel Başkanı'nın kimlerle çalıştığı soruna açıklık getirmek yararlı olacak. Bu açıklık, Cumhuriyet Halk Partisi'ni bü-yük bir "umut" olarak görmek ve göstermek isteyenler için çok zorunlu. Üs-telik seçimlere giderken bazı gerçeklerin ortaya çıkarılması önemli bir demok-ratik görev.

Bir bakanın, bir başbakanın en yakın "çalışma arkadaşlarının" başında özel kalem müdürleri gelir. Özel kalem müdürleri, bir başbakanın bütün ilişkile-rini düzenler. Ecevit, başbakan iken özel kalem müdürlüğünü Kemal Gücüye-ner yaptı. Kemal Gücüyener 12 Mart dönemi başbakanlarının da özel kalem müdürlüğünü yaptı. MC Hükümetinin başbakanı Demirel'in de özel kalem mü-dürlüğünü yaptı ve yapıyor.

Kim bu Kemal Gücüyener? Ecevit, CHP-MSP hükümetini kurar kurmaz bir CHP'li bakana bir ziyaretçi geldi. Gelen ziyaretçi İçişleri Bakanlığında çok "önemli" bir işte çalışıyor. Verdiği bilgi aynen şöyle: Başbakanlık özel kalem müdürü Kemal Gücüyener, MIT'in görevlisi. Naim Talu'nun başbakanlık-ğı sırasında Talu'nun bütün görüşmelerini ve elde ettiği bilgileri iki yere götürür. Biri MIT'e; diğeri ise AP lideri Demirel'e. İçişleri Bakanlığında çalışan bu kimse iddialarını belgelerle ve fotoğraflarla da ispat edebileceğini sözlere ek-le-di.

İster namuslu olduğu için, ister CHP'ye yaranmak için, isterse iki örgüt arasındaki mesleki sürtüşmeden olsun, CHP'li bakana önemli bir bilgi gelmişti. Bunu kendisinde saklamadı. Derhal Ecevit'e nakletti. "Sayın Başkanım, bilgi-yi veren şu kimse, ben size aktarıyorum" dedi.

Ecevit, Kemal Gücüyener'i özel kalem müdürü olarak tuttu. Başbakan olmadan önceki özel kalem müdürü ve CHP militanı Nail Sevük'ü geri plana çekti. Dahası var: Başbakan olur olmaz, Paris'te OECD'de çalışan çocukluk arkadaşı Üstün Üstündağ'ı Başbakanlığa çağırdı. Üstün Üstündağ, Paris'ten geldi. Fakat kısa bir zaman sonra Kemal Gücüyener ile çatıştı. Ecevit, Gücüye-ner'in yanını tuttu. Üstün Üstündağ, bir süre sonra Paris'e döndü.

Demirel, MC Başbakanı olunca tüm memurları kıydı. Ama Ecevit'in özel kalem müdürü Kemal Gücüyener, Demirel'in de özel kalem müdürü olarak kaldı. Her halde şimdiki işi daha kolay. Hiç olmasa raporlarını artık tek nüsha yazıyor.

Kim bu Kemal Gücüyener'in "iş alemi" ile ilişkileri de araştırılmaya değer. An-cak şimdilik önemli olan şu: Ecevit, MIT'e güvence vermek için özel kalem müdürünü değiştirdi. Tekrar Başbakan olursa da, MIT'e güvence vererek mi cinayetleri önleyecek? karşı çıkarken, dışarı-

YÜRÜYÜŞ, şimdilik bu kadarı yazmakla yetiniyor. Ecevit'ten bu ko-nuda gelebilecek açıklamaları yayınlamaya hazır.

BAĞIMSIZLIK VE GERÇEK SA SOSYALİS

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu, seçimle ilgili çeşitli konulan görüşmek üzere önceki hafta sonunda toplanmış. İstanbul'da yapılan toplantıdan önce basına ve TRT'ye bir demec veren TİP Genel Başkanı Behiçe Boran, önümüzdeki seçimlerin taşıdığı öneme ilişkin olarak şunları söylemiştir:

"Bu seçimlerin 1973 genel ve 1975 kısmi seçimlerinden apayrı ve çok önemli bir özelliği var. Geniş emekçi halk kitlelerinin özgürlüklerini, hak ve çıkarlarını tutarlı ve gerçekçi biçimde savunana işçi sınıfımızın partisi 1969'dan bu yana ilk kez seçimlere katılmaktadır. Bu sıfatla Türkiye İşçi Partisi seçimlerde işçi sınıfımızın ve müttetik emekçi kitlelerin gerçek sesini duyuracaktır. Arada geçen zaman zarfında, ülkenin siyaset hayatında ve Millet Meclisi'nde Türkiye İşçi Partisi'nin yokluğunun doğurduğu boşluk doldurulamamıştır. 12 Mart döneminde 1961 Anayasasını geriletici değişiklikler bu boşluktan yararlanılarak, hiç bir ciddi muhalefete karşılaşılmadan gerçekleştirilmiştir; demokratik hak ve özgürlükler daha da sınırlandırılıp daraltılmıştır. Bu gerileyişyi geliştirip güçlendirmek Türkiye İşçi Partisi'nin öncelikli hedefidir.

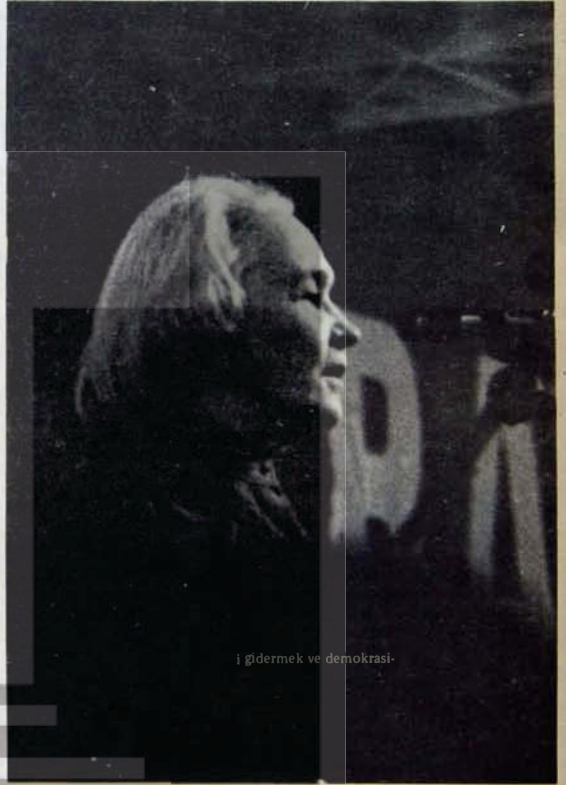
"İşçi, emekçi kitlelerin gözü açılmıştır, politika adına ne işler çevrildiğini

her geçen gün daha iyi görmekteyiz. Bunun için büyük sermaye sınıflarının sağcı, gerici parti ve politikacıları dahi artık sosyal adaletten işçi, emekçi dar gelirlilerden söz etmek zorunluluğunu duymaktadırlar. Maksatları seçmenlerin kafasını karıştırıp oylarını alabilmek, iktidarı ele geçirebilmektir. Sonra da, işçi, emekçi kitlelere, dar geliri ve yoksullara bazı göstermelik kıyımlar verip büyük sennaye sınıflarına, kendilerine ve hisım akrabalarına büyük çıkarlar sağlamaya devam etmektedir. İşçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza olan güveniyle Türkiye İşçi Partisi, büyük sennaye sınıflarının ve partilerinin bu hesaplarını boşa çıkartmak mücadelesini azimle yürütecektir."

YARIN, BUGÜNDEN KURULUR

TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun toplantısı üç gün sürdü. Toplantıdan sonra Genel Sekreter Nihat Sargın tarafından açıklanan bildiri ise şöyle denmektedir:

"Önümüzdeki seçimlerde sekiz yıllık aradan sonra ilk kez işçi sınıfımız ve emekçi halk kitleleri doğrudan yer almakta, Türkiye İşçi Partisi seçimlere katılmaktadır. Böylece 1977 Haziran seçimleri, farklı tutum ve görüntüde olsa da hepsi birer burjuva partisi olan partilerin kendi aralarındaki yarış olmaktan

İşçi lideri ve demokrasi-

LE MONDE: "PARLAMENTO'DAKİ PARTİLER DIŞINDA, SADECE T.İ.P. SEÇİMLERE KATILMAYA HAK KAZANDI"

Fransa'da yayınlanan Le Monde gazetesi, Türkiye'de 5 Haziran'da yapılacak erken seçimlere, şu anda parlamentoda bulunan partiler dışında sadece Türkiye İşçi Partisi'nin katılmaya hak kazandığını belirtiyor.

Gazetenin 12 Nisan Salı günü sayısında, seçimler için hükümette yapılan değişikliklerin bildirildiği habere şöyle deniyor:

"Seçimlerin salim geçmesini sağlamakla görevli yüksek yargıçlardan oluşan Yüksek Seçim Kurulu, seçimlere katılabilmek için gereken yasal koşulları yerine getirmiş olan partilerin listesini yayınladı. Şu anda parlamentoda temsil edilmekte olan yedi kuruluşun dışında, sadece Türkiye İşçi Partisi, 1971-1975 yıllarında zorla ortadan kaldırılışından sonra yeniden kuruluşundan bu yana ilk kez seçmenlerin karşısına çıkıyor. Meclis'te yer almayan kuruluşlar arasında sadece Behiçe Boran'ın Partisi yasal koşulları yerine getirebildi. (67 ilden en az 15'inde örgütlenmiş olmak ve bu örgütlenmeyi seçim tarihinden altı ay önce tamamlamış olmak gerekiyordu.)"

çıkarmakta, işçi sınıfımız ve müttetik emekçi halk kitleleriyle burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesinin bir alanı olmaktadır. İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi'nin seçimlere katılmasıyla, yurt sorunları kapitalist sistemle sınırlı olarak tartışılmaktan kurtulmakta, kapitalizmin karşısına bütün gerçekliğiyle sosyalizm dikilmektedir. Türkiye İşçi Partisi'nin seçimlere katılmasıyla sosyalizm mücadelesinin olduğu gibi bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin de kararı, tutarlı öncüsü olan işçi sınıfımız sesini doğrudan ve çok daha gür bir biçimde duyurmaktadır.

"Türkiye İşçi Partisi bu seçimlere katılmaktadır. Böylece işçi ve emekçilerin gerçek çıkarlarının parlamento içinde de savunulabilmesinin, sosyalizmin sesini

nin bu kürsiden de yükseltilmesinin yolları açılmaktadır.

"Bugüne ulaşmak kolay olmadı. Binlerce işçi ve emekçi üyemizin disiplinli, fedakar çalışmaları, büyük güçlüklerle, baskılara göğüs gererek yürüttüğü çetin ve kararlı mücadelenin sonucudur bu. İl ve ilçe yöneticilerimiz saldırlara uğradı, tutuklandı, işkence gördüler. Kimi üyelerimizin canlarına kastedildi; yaralananlarımız, ölenlerimiz oldu. Ama Türkiye İşçi Partisi, köklü bir geçmişin günümüzde sürdürücüsü olan politik bir güç olarak temsil ettiği işçi sınıfı ve emekçi halk yığınlarından aldığı kuvvetle burjuvazinin bütün engellerini boşa çıkartmasını bildi; seçimlere katılma olanağını elde etti. İşçi sınıfı partisinin yokluğuyla sekiz yıldır devam eden boşluk bu seçimlerde artık doldurulmuştur; Türkiye İşçi Partisi seçimlere katılmaktadır.

DEMOKRASİNİN AVUNUCUSU TARAFIDIR!..

"Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Türkiye İşçi Partisi, bu süreçlerde, yaşayan bir gerçeklik olan sosyalizmin bayrağını dana da yükseltecektir. Türkiye'nin bu genel akışın dışında bırakılmayacağını bilmadan, yılmadan anlatacak, gerçek ve tam kurtuluş olan sosyalizme doğru işçi ve emekçi sınıfların örgütlenmesini geliştirip güçlendirecektir.

"Faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede kararlılığın ve tutarlılığın örneği sosyalistlerdir. Türkiye İşçi Partisi 1977 Haziran seçimlerinde bu gerçeği göstermeye devam edecek, demokrasi ve bağımsızlık yolunda atılması gerekli adımları en geniş kitlelere benimsenmesini sağlayacaktır. Milliyetçi Cephe içinde toplanmış olan en gerici burjuva partileri karşısındaki geniş yığınsal güçlerin birlik ve dayanışmasının temelini önümüzdeki seçimlerde Türkiye İşçi Partisi eliyle güçlendirilecektir.

"Türkiye İşçi Partisi seçimlere katılmaktadır. Böylece istenmesin seçimler yalanlar ve boş hayaller etrafında değil, temel yurt ve dünya sorunları etrafında mücadele edilen bir dönem olacaktır. Türkiye İşçi Partisi seçimlerden beklenilecek en olumlu sonucu geçici bir ferahlamadan ibaret kalmamasına çalışacaktır. Türkiye İşçi Partisi faşist baskı ve terörün, ırkçı, şoven uygulamaların, gençlerimize, ülkemizin yarınını yönetilen saldırı ve cinayetlerin, özünde emperyalizmin ve büyük burjuvazinin bir saldırısı olduğunu, işçi sınıfı ve emekçi halkın gerçek kurtuluşunun ancak sosyalizmde olduğunu gösterecek; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yolunda yeni mevziler kazanacaktır.

"Türkiye İşçi Partisi 1977 seçimleri sonucunda kitlelerin mücadelesinin parlamento içinde de sürdürülmesinin ve bu mücadelenin parlamento dışı mücadele ile bütünleşmesinin yeni ve çok daha başarılı örneklerini verecektir. Böylece politik mücadelede sayıların yanı sıra niteliğin önemi bir kez daha gözler önüne serilecektir. Emperyalizmin ve büyük, tekelci burjuvazinin demokrasiyi düşman girişimlerine set çekmekte daha etkin bir güç olacaktır.

"Unutmayalım; emekçi yığınların, yoksul köylülerin, memurların, öğretmenlerin, teknik elemanların, esnaf ve zanaatkarların, tüm çalışanların, ilerici gençliğin, tüm demokrat ve yurtseverlerin öncü gücü işçi sınıfıdır. Kendisini ve kendisiyle birlikte bütün ezilen, sömürülen yığınları da kurtaracak olan güç işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi'ni seçimlerde daha büyük başarılarla ulaştırmak için bu başarıların, kurtuluş yolunda hepimizin de başarısını olacağı bilerek güçlerimizi birleştirelim.

"Sosyalizmin sesinin bugünkünden daha gür çıkması, bağımsızlık, demokrasi mücadelesinin sağlam bir temele oturması için hep birlikte görev başına!
"Yarı bugünden kurular."

TEMEL SORUNLAR GİZLENMEK İSTENİYOR

Daha sonra 12 Nisan Salı günü Genel Başkan Behice Boran, parti genel merkezinde, partililerin katıldığı bir sohbet toplantısında hazır bulundu. Genel Başkan Boran, bu toplantıda özellikle "ulusal bağımsızlık" konusuna değinerek bu konuda özellikle şunları söyledi:

"İçine girdiğimiz seçim döneminde politik tartışmalar yurdumuzun temel sorunları üzerinde değil, burjuva partileri arasındaki çekişmeler düzeyinde sürdürülmektedir. Oysa Türkiye'nin hayatı sorunları vardır ve halkımız seçimlerde tercihini yaparken bu sorunları ve çeşitli partilerin bu sorunlara ilişkin görüş ve tutumlarını iyi bilmek durumundadır. Bu temel sorunlarda başta gelen birisi, Türkiye'nin bağımsızlığı sorunudur. Yurdumuz, Amerika'nın başını çektiği emperyalist-kapitalist dünyaya bağımlı durumdadır.

"Bugün vatan topraklarının bir bölümü askerî üsler ve dinlenme tesisleri yoluyla Nato'nun ve Amerika'nın emrine verilmiştir. Yurt savunması Nato'ya ve Amerika'ya bağlanmış kılınmıştır. Ortak Pazar'la yapılmış anlaşmanın dayattığı şartlar ve ilişkiler sanayileşmemizi baltalamakta, dış ticaret açığını büyütmektedir. Sanayi, ticaret ve bankacılık alanlarında uluslararası tekellerle ortaklık kurmamış, işbirliği yapmamış, anlaşmalar imzalamamış tek bir büyük sermaye grubu yoktur. Her yerde olduğu gibi Türkiye'de de büyük sermaye emperyalizmin işbirlikçisidir.

"Bu durum kökünden değiştirilmedikçe, ulusal bağımsızlıktan, "büyük Türkiye" yaratılmadan veya "kişiliği olan dış politika"dan söz etmek boş bir laf kalabalığıdır, aldatmacadır.

"Emperyalizme iş ve çıkar birliği içinde olan egemen sermaye sınıflarının iktidarları ve partileri Türkiye'nin tam bağımsızlığını gerçekleştiremez ve koruyamaz. Sermaye sınıfları yurt çıkarlarının değil, kendi kârlarının peşindedirler. Yurt çıkarlarının ve ulusal bağımsızlığın savunucusu ve koruyucusu ancak, emperyalizmin ve işbirlikçisi yerli büyük sermayenin çifte sömürsü altındaki işçi sınıfı ve müttefiki emekçi kitlelerdir."

"KOMÜNİZM TEHLİKESİ" TİCARETİ

TİP Genel Başkanı Boran, 13 Nisan günü verdiği demeçte de burjuva partilerinin "komünizm tehlikesi" umacı ya-

ratarak parsa toplama yarışına girdikleri-ni belirterek şöyle dedi:

"Türkiye İşçi Partisi dışındaki tüm partiler, AP'si, CHP'si dahil, seçim kampanyalarını bir korku üzerine dayandırmıyorlar. Hepsi "komünizm tehlikesi" deyimini kendi icat ettikleri sözde bir tehlikeyi en iyi kendilerinin önleyeceğini ispat etme yarışındadırlar. Komünizmi anarşi ile özleştirip halk kitlelerinde korku yaratarak oy toplama hesabındadırlar. Halka, korkudan başka sunabilecekleri bir şeyleri yok da ondan.

"Alabildiğine körüklenen anti-komünizm ticareti ve bu ticaretin dayandığı, Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri işçi sınıfının ekonomik, politik ve ideolojik hareketini ve örgütlenişini, yurdumuzun tüm düşünce, bilim, sanat ve edebiyat, basın ve yayın hayatını, tüm demokratik, ilerici güçleri tehdit altında tutmakta, serbestçe gelişmelerine set çekmektedir. Bizim büyük sermaye

sınıfları, partileri ve politikacıları hep Batılı olmakla övünürler. Oysa Batı'da böyle anti-demokratik yasa maddelerinin bulunduğu, komünist partilerin yasaklandığı tek ülke yoktur. Bir İspanya vardı, şimdi orada da komünist partiye yasallaştı, seçimlere katılacak. Avrupa'da geriye sadece Türkiye kaldı. Bu duruma kesinlikle son verilmeli, bu yasal tahditler ve yasaklar ortadan kaldırılmalıdır.

"İşçi sınıfımızın partisi olarak Türkiye İşçi Partisi bunun da mücadelesini vermektir, çünkü Türkiye İşçi Partisi demokrasi mücadelesinde samimi, tutarlı ve kararlıdır; çünkü sosyalizm için mücadele ile demokrasi mücadelesi iç içe geçmiş, bütünleşmiştir. Her anti-komünizm ticareti yapmak, sosyalizmi ve sosyalist ülkeleri kötülemek, hem de demokrasiden yana görünmek burjuva partilerinin ve politikacılarının işidir. Anti-komünizm yapılarak tutarlı demokrat olunamaz. Türkiye İşçi Partisi seçime katılmakla bu oyunu da bozmaktadır."

BİLGİÇ CAHİLLERE HATIRLATMA

Türkiye İşçi Partisi'nin Birinci Büyük Kongresi'nin yankıları sürüyor. Büyük Kongre'nin bilinç düzeyi ve coşkulu içeriğinin bazı tabela kuruluşlarını şaşırmasına şaşmamak gerek. Şaşırınların arasında cehalette inatçılıklarına "ortodoks solculuk" yaftasını layık gören bir avuç TSİP yöneticisi kariyeristler de var. İlke Dergisi'nin son sayısını yine TİP'e ve Birinci Büyük Kongreye ayırmışlar.

"Büyük" incelemelerine başlarken hemen bir dipnot düşmüşler. TİP'in ilk kongresine Birinci Büyük Kongre denmesini eleştiriyorlar. Bütün incelemelerinin en "ciddi" yanı burası. Sovyetler Birliği Komünist Partisi, "Parti Kongresi" terimini kullanmış. "Büyük Kongre" deyimini Türkiye'de burjuva partileri kullanmış. Bu önemli eleştiriyi şöyle tamamlıyorlar: "TİP'i arkadaşlar bu ayrıntıyı önemsemesler bile, önemseyen sosyalistlere bir hatırlatmada bulunmak istedik."

Ne kadar önemli bir iş yapmışlar. Böylece ne kadar bilgiç ve ne kadar "ortodoks" olduklarını gösteriyorlar. Ancak cehalette dayanan bir ortodoks-luk.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin kongrelerine 's'yezd denir. Birinci, ikinci ve yirmibeşinci 's'yezd diye gider. Kuşkusuz, rusça bir kelime. Bunun karşılığını ise Moskova basımlı Rusko-Turyetkiy Slovar' (Rusça-Türkçe sözlük) veriyor. Sözlüğün 894. sayfasındaki 's'yezd kelimesinin karşısında "büyük kongre" yazıyor.

Cehalette dayanan kariyeristlerin "ciddi" eleştirilerine bu kadarlık bir cevap yeter.

TUTARSIZLIK, BUR POLİTİKASININ ÜRÜ

Sosyalistlerin savundukları bir tez var. 20. yüzyılın her olayında, dünyanın her yerinde doğrulanmış bir tez. Demokrasi ile, tutarlı demokrat olma ile ilgili. Özetle şöyle: Çağımızda, demokratça düşünmek, demokratça "hoşgörü" sahibi olmak, tutarlı bir demokrat olabilmek için yeterli değil. Tutarlı demokrat olabilmek için, demokrasiye yönelik tehlikenin kaynağını doğru teşhis etmek gerekiyor. Tehlike kaynağının üzerine yürümek gerekiyor. Bu zorunluluk yerine getirilmediği, tutarlı demokrat olmak mümkün değil. Üstelik demokrasi bir yana, tek başına tutarlı olabilmek de mümkün değil. Bu zorunluluk yerine getirilmediği savunulan demokrasi anlayışının ayakları yere basmaz. Yalnızca, demokrasi için, demokrat nutuklar atılır. Gerçekler daha sonra, çoğu kez aç bir biçimde ortaya çıkar. Dünya, bunun örnekleri ile dolu.

TÜRKİYE, DÜNYADAN KOPUK DEĞİL

Türkiye'den de örnekler var. Aralarında en ilginçlerinden biri, İttihat ve Terakki'nin öyküsü. İttihat ve Terakki monarşiye karşı "demokrasi ve özgürlük" adına yola çıktı. İttihat ve Terakkiçiler, en azından 1977 Türkiye'sinde atılanlar kadar demokrasi nutku atırlar. İttihat ve Terakkinin yöneticileri ve militanları arasında, samimi olarak "Batı demokrasisi"ne inananlar vardı.

Ancak İttihat ve Terakki özgürlük ve demokrasi adına sürdürdüğü mücadeleyi ve kazandığı iktidarı, o dönemin koşullarında, somut ve gerçekçi bir ekonomik program ile bütünleyemedi. Emperyalizmden kopmadı. Onun bir kanadı yerine bir başka kanadına bütünüyle bağlandı. Mevcut yerli işbirlikçilerine dokunmadan, onlara "yerli rakip" üretmeyi denedi.

Sonra ne olduğu biliniyor. İttihat ve Terakki, emperyalizmin ve yeni işbirlikçilerin dümenüsünde, başta işçi hareketi olmak üzere, geniş yığınlarla karşı acımasız baskı yöntemleri uyguladı. Gidenin yerine, meşrutî istibdat geldi. Fransız ve İngiliz şirketleri ve onların işbirlikçileri yerine, Almanya'ya ve onun türeticilerine dayanan İttihat ve Terakki rejimi, 1908 öncüsünün özgürlük nutuklarından kısa bir süre sonra, yıkıldı gitti.

TUTARLILIKLA DEMOKRATLIK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Günümüzde, demokratlıkla tutarlılık arasındaki ilişki çok daha sıkı, çok daha pekişmiş durumda. Tutarlı olmadan demokrat olunamayacağı gibi, gerçekten demokrat olmadan da tutarlı olmak mümkün değil. Örneğin günümüzde, ABD sennayesi yerine, Batı Avrupa kapitalizmine açılmayı 1910'lara kıyasla daha tutarlı kılan hiç bir neden yok. Çünkü, aynı şekilde, hem ABD'ye yaslanmış, hem de Avrupa'ya açılan büyük sermayenin üzerine yürünmediği ve bu yürüyüşü somut bir ekonomik programa bütünleştirmedikçe gerçekten demokrat olmak mümkün değil. Olmayınca tutarlı olmak hiç mümkün değil.

Niçin böyle? Çünkü günümüzün koşulları çok daha değişik. İşçi sınıfının, henüz "düşmanlarının düşmanları" ile savaştığı 19. yüzyıl koşullarının burjuva demokratisi, bugün çok gerilerde kaldı. Bugün, demokrasisinin en tutarlı savunucuları olan sosyalistlerle ve onların mücadele hedefleriyle kopukluğu sürdürerek tutarlı demokrat olmak mümkün değil. Aynı şekilde, bu kopukluk bir yandan bilerek ve iste... eksir-dürülürken, aynı zamanda tutarlı olabilmeyi imkanı yok. Çünkü günümüzde sosyalistlerden ve sosyalizmin mücadele perspektifinden bütünü ile kopmak demek, mücadeleyi kısa dönemli, geçici ve gerçekçi olmayan hedef ve çıkarlara göre ayarlamak demek. Tek kelime ile "yığınlardan kopmak" demek. Tutarsızlığı kaçınılmaz kılan da bu.

TUTARSIZLIĞIN KAYNAĞINDAKİ "TUTARLILIK"

Söylenenleri, örnekleri ile sergilemek gerekiyor. CHP'nin, MC karşısındaki 2 yılı aşkın "muhafeft" döneminin tutarsızlıklarla dolu olduğu bir gerçek. Ancak burada hemen bir noktaya daha işaret etmek gerekiyor. Tutarsızlığın bu kadar sürekli olabilmesi, en azından belirli bir konuda "kendini içinde tutarlı" olmayı gerektiriyor. Bütün tutarsızlıkların kaynağı olarak CHP'nin "tutarlı" olduğu tek nokta, yıllardır muhafeftini somut ve gerçekçi bir ekonomik program ile bütünleyememesi ve sosyalistlerle gerçekçi bir diyalogu peşinen reddetmesi. CHP bu konulardaki "tutarlılığını" sürdürüyor.

Sosyalistler demokratlık ve tutarlılık ile sosyalizm arasındaki ilişkiye çok dikkati çekti. Bu "CHP'nin işlerine karşı" sayıldı. CHP'nin içindeki demokrat unsurlardan bahsedildi. Bu da "soyut" bulundu. Somutu da var. MC iktidarının kuruluşuna yol açan şaşkınlık ve yanlış hesap döneminin eleştirisi sırasında bir CHP'li milletvekili, en iyi örneklerden birini verdi: Sosyalistlerin görüşünü, tutarlı bir demokrat olarak anlattı:

"Sayın Genel Başkanımız soyut olarak demokratik solu anlatmış, çizgisini çizmiştir. Fakat somut olarak ne düşünüyoruz? Zankacılık, yeraltı servetleri, iktidar ve ihracatta ne olduğumuzu belirtmeliyiz. Sana-ye ekonominin büyük tepeleri kimin elinde olacak? Bize dıştan strateji tayin edilmez. Doğrudur. Dıştan yönetilmeyeceğiz, kimse yönetilmeyeceğiz. Doğru, ama karşılıklı etkilenmeden kaçınmayız.. CHP için soldan sızma olmaz. Solumuzdakiler, kendi partilerini kuruyorlar. Asıl tehlike sağdan sızmadır." (CHP Kars Milletvekili Kemal Okyay'ın konuşması, Gün-yün, 8 Mayıs 1975)

YENİ OLANAKLAR MI, PANİK Mİ?

Sorun burada. En ince nokta da burada. Genel mücadele hedefleri ve perspektifi konusunda "soyut" kaldıkça, en güncel taktik meseleler karşısında somut, gerçekçi ve tutarlı olabilmek mümkün değil. CHP'nin 2 yılı aşkın muhafeftinde görülen her yanlış hesap, her yanlış adım böyle bir somutluk eksikliğinin ürünü.

Önce, MC'nin kurulabileceğine hiç ihtimal verilmedi. CHP kumaylan bu partilerin "bir araya gelebileceklerini hiç sanıyorlardı". MC'nin kuruluşunu, kısa bir şaşkınlık dönemi izledi. Sonra MC'nin güven-oyu sırasında dağıtılması gündeme geldiğinde, Ecevit MC'nin gitmesi olanaklarını "kumar borcu olmayan 8 parlamenterin bulunabilmesine" indirgeydi. Böyle 8 parlamenter bulunamayınca CHP'nin MC karşısındaki o dönemlik kozları da tükenmiş oldu. CHP Genel Başkanı MC'nin kuruluşu karşısındaki şaşkınlıktan, 8 parlamenter bularak sıyrılmaya çalışmadan önce, çıkış yolu olanaklarını şöyle zorluyordu:

"Parlamentodaki son değişikliklerden sonra yeni bazı olanaklar da ortaya çıkmış sayılır... Bu hükümet güvenoyu almazsa, evvelce var olmayan bazı yeni olanaklar değerlendirilebilecektir." (Yeni Ortam 13 Nisan 1975)

CHP Genel Başkanı, "erken seçim zorunluluğu" na inananlar hükümeti bıraktıktan sonra, hiç kurulumayacağı sandığı MC iktidarının kurulması karşısında, var olan ama daha önce düşünmediği olanakları, "yeni olanaklar" olarak hatırlatma zorunluluğunu duyuyor: İlk çıkış yolu aranış.

FAŞİST SALDIRILARDAN KİM SORUMLU?

Başlangıç böyle oldu. Bundan sonrası, halk kitlelerinin MC'ye karşı muhafeft birikimi ile büyük sermayenin zorlamaları arasındaki denge politikasının so-

**ECEVİT:
"BİR ALLENDE
OLMAK İSTEMEM
DÜZENİ ÇARKI
DURDURARAK
DEĞİL, ÇARK
DÖNERKEN
DEĞİŞTİRCEĞİM,
CHP, Yeni
demokratik
direniş
yöntemlerine
başvurma
kararı al**

**Ecevit:
"Olayları
önlemede
devlet
düzeyinde
alınacak
tedbirler
için
AP - CHP
işbirliği
güven
görüş**

**Ecevit:
"AP"**

**CHP Lid-
konuşur
"AP-C yap-
yakınlaşm-
çağırısı" olarak
vorumlandı**

JUVA ÜNÜDÜR

nucu olan tutarsızlıklar zinciri biçiminde geliştirdi.
Oyle ki, bir yandan kitelerin MC'ye karşı muhalefet birikimini dikkate alma kaygısı, diğer yandan büyük sennayenin giderek artan bir açıklıkla çizdiği AP-CHP perspektifine göz kırpması sorunluluğu, CHP'yi, faşist saldırı ve cinayetlerden AP'nin mi, MHP'nin mi, MSP'nin mi yoksa hepsinin birden mi sorumlu olduğu konusunda fikir değiştirmekle meşgul etti. Örnekleri şöyle:

"Kişi olarak Türkçe veya başka liderler değil, sayın Demirel karşımızda sorumlu olacaktır. Muhatabımız, hükümetin başdır. (Ecevit'in konuşması, Milliyet, 16 Nisan 1975)

"Faşist tertipleri sadece hükümet içindeki bazı unsurlara yüklemek gerçeklere aykırı olur. AP, Gere-de aybını MSP'nin üzerine yıkamak istemiştir. Oysa aynı saldırılar Demirel'in memleketi olan İsparta'da iki yıl önce de sahnelenmiştir." (Bülent Ecevit, Tak-sim mitingindeki konuşmadan, 28 Haziran 1975)

"İçinde bulunduğumuz 1977'de ise AP saldırıdan değil, saldırılarınla işbirliği yapan bir kuruluş olarak tanıtılıyor:

"Türkiye'nin büyük partilerinden birinin siyasal cinayetler sebekesi ile işbirliği yapıyor durumda olması, onlarla suç ortağı olması çok üzücüdür. AP'den hiç değişse seçimlere giderken cinayet sebekeleriyle ortaklık kurulmuş beklenirdi." (Cumhuriyet, 26 Şubat 1977)

Bir de CHP Genel Sekreteri Eyüboğlu'nun daha önce Erzurum'da CHP'lilere yapılan saldırı üzerine söyledikleri var: "Olayların Erzurum'daki sorumluları MHP'liler, Ankara'daki sorumlusu ise Başbakan Demirel'dir."

YA SERMAYE SINIFI

Tutarlı olmak, bütün bunları aşmakla mümkün. Kısa dönemli taktik siyasal çıkarlar gereği, sorunun özü yerine, saldırı ve cinayetlerin partiler ve bölgeler arası sorumluluk dağılımı ile uğraşmanın ciddiye ve tutarlılıkla ilgili yok.

Sorunun özü nerede? Ciddi ve tutarlı olmak nasıl mümkün? MC'nin kuruluşundan hemen sonra, yaklaşık bir cevap yine Ecevit'ten geldi. Tutarlılık, AP ile MHP'yi cinayet müşterilerine birleştiren bağları kurabilme ve bu bağları alıp asıl temeline oturtmakla mümkün. Ecevit, bir ara bunu denedi. Sonra hemen kapadı ve o zamandan beri de hiç açmıyor:

"Odalar Birliği toplantısında açığa vurulan özel sektör görüşü, 'sar' olmayan, işçiyi ihanet etmeyen her sendika hareketi düşman gibi göstermektedir. ...Demokrasiyi yozlaştırabilme için kısıtlanan şiddet eylemlerinin perde arkası destekleyicileri arasında bazı özel sektör üyelerinin bulunduğu yolundaki izlenimler de son Odalar Birliği toplantısının genel hazırlanışına doğrulanmıştır." (Milliyet 26 Mayıs 1975)

Bir zamanlar, siyasal saldırılar söz konusu olduğunda CHP Genel Başkanı Millî Güvenlik Kurulu'na da sennayeyi eleştirirdiği gibi eleştirirdi:

"Ben Güvenlik Kurulu'nun bildirisinde silahlı zorbalara karşı bir eleştiri göremedim. Bildiride, kendilerini devlet gücü yerine koymaya çalışan bazı zorbalara karşı bir eleştiri göremedim." (Cumhuriyet, 29 Nisan 1975)

Bu da çok gerilerde kaldı.

UMUT FAKİRİN EKMEĞİ

1976 yılının başlarında gerçekleşen yönetim değişikliği ile, CHP'nin "halka umut", "sermayeye güvence" ikilemi arasındaki kısır döngünün doğal sonucu olan hızlı inişi daha da belirginleşiyor.

Daha açığı şöyle: Sermayeden yana atılan her adımın, MC'yi düşürmekte ya da MC'ye karşı etkili bir muhalefet olabilmekte uğranılan her başarısızlığın halka ters düşen bir davranış sonucunda, yeni bir "icat" sürülüyor ortaya. Oyle "icatlar" ki, olup bitenleri örtmek, mazeret bulmak ya da yeni umutlaryaratmak için gerçekten başarılı olacağı sanılıyor. "MC'yi düşürmemek için bugüne kadar hiç bir yerde denememiş demokratik muhalefet yöntemleri" bunlardan en çok bilineni. Sonuçta ne olduğu da biliniyor. Ne görülmemiş bir "yöntem" görülüyor, ne de MC düşüyor. Ama mazeretler ya da yeni umutlar hazır. Bir tanesi, bir başka yeni "umut"un ifadesi edilişi, şöyle:

"Sözle yetinmeyip, iktidara geldiğimizde düzeni değiştireceğiz demekle yetinmeyip öncelikle işçinin ve köylünün mücadelesine fiilen katılarak, bu gelir dağılımı adaletsizliğini, şimdiden savunulamaz, sürdürülemez bir hale getirici bir mücadeleyi amaçlamamız gerekir... Bugün çaresizlik içinde mitinglerden sadece büyük toplantılardan yarar uman bütün iyiniyetli, ilerici güçler de bizim bu stratejimize kendilerine yeni ve daha umut verici mücadele ufuklarının açılmış olduğunu görmüş olacaktırlar-sanırım." (CHP Ortak Grubunda Bülent Ecevit'in yaptığı konuşmadan, Cumhuriyet, 28 Nisan 1976)

Bu kadar açık olmaz. "İlericiler" bu kadar enayi yerine konamaz. Düşünün: Türkiye'de cam miting, toplantı isteyen bir sürü iyiniyetli ilerici kişi var. Çaresizlik içinde miting ve toplantılara sarılılar. Zavalılar! Mücadele için "yeni bir ufuk" bekliyorlar. Bu ufuk da şu olacak: CHP, işçinin, köylünün mücadelesine öyle bir katılacak ki, artık kimse bugünkü bozuk düzeni daha "şimdiden" savunamaz hale gelecek. "Muhalefette iken düzeni değiştirme" felsefesinin özü bu. Aradan bir yıl geçti. Ne oldu? "Yeni mücadele ufukları" nerede? Hiç biri yok. Belki de yalnızca "çaresizlik içindeki iyi niyetli ilericiler" in hâlâ süren umut dolu beklentileri var.

Daha sonra, kendisine yönelen eleştirilere CHP Genel Başkanı şöyle cevap veriyor:

"Bir Allende olmak istemem, düzeni değiştirirken, çarkı durdurarak değil, çark dönerken değiştireceğim." (Cumhuriyet, 8 Haziran 1976)

Allende olmak ya da olmamak, çarkın dönmesi ya da durması bir yana, "düzeni muhalefette iken değiştirme" casusunu, en çok CHP'nin değişmesi biçiminde sonuçlandırdığı bugün açık bir gerçek.

BASİT BİR ARİTMETİK HESABI

"Umud" ve "mazeret" dağıtımı birlikte gidiyor. İçinde bulunduğumuz yılın ilk ayında "AP ile diyalog" konusu yeniden gündeme geldiğinde, "böyle bir diyalogun olabileceğini" söyleyen Bülent Ecevit, gerekçe olarak da aynen şunları söylüyor:

"...Birkaç ay önceye kadar birkaç günde bir kişinin, iki kişinin öldürülmesi aşamasındaydık. Şimdi o aşamayı da aşmış, hergün birkaç kişinin siyasal saldırı-

lar sonucu öldürüldüğü bir aşamaya varmışken, bizim bir an önce bütün gücümüzle bu sorunların üzerine eğilmemiz, elimizden gelen önlemleri almamız gerekir." (Cumhuriyet, 27 Ocak 1977)

"Mazeret" ya da "gerekçe" çok açık. Deyim yerindeyse basit bir "kelle hesabı"na dayanıyor. Daha önceki aşamada gün başına daha az insan öldürülüyormuş. Bugünkü aşamada ise daha çok. Bu "nite" aşama farkı, MC'li erkeğin seçiminde AP'le diyaloga kadar CHP'nin itildiği köşenin "mazeret" ni oluşturuyor. CHP, her gün başına öldürülenlerin sayılarının artmasını önlemek için tek çıkar yol olarak ancak bunu görüyor. "Tabii, kabul göreceğinden emin olarlar."

Daha önce CHP'nin açacağı "yeni mücadele ufuklarını" umutla bekleyenlerin bir bölümü, doğal olarak bu gerekçeyi de pesinen kabulleniyorlar.

Ancak asıl olumlu tepki başkalarından geliyor. Ecevit'in "rejimi kurtarmak için herkesle görüşmeye hazırız" sözleri üzerine, tanınmış işadamlardan gelen tepkiler çok olumlu.

REJİMİ KURTARMANIN TEK ALTERNATİFİ

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Nurullah Gezgin: "Sayın Ecevit'in dünkü beyanını çok olumlu bir gelişme olarak değerlendiriyorum. Temennimiz, Sayın Ecevit'in bu davetine öteki partilerin de uyum göstererek sıratla Türkiye'nin içinde bulunduğu anarşik olayları önleyecek önlemlerin alınmasıdır." (Milliyet, 28 Ocak 1977)

Ertuğrul Soysal:

"Rejimi kurtarmak tek alternatif AP-CHP yaklaşmasıdır. Ecevit'in tehlikeleri daha yakından gören bir lider olarak görüyorum ve ona katılıyorum." (Milliyet 28 Ocak 1977)

Nejat Zeccaibaş:

"Bu demeci fevkalade önemli buluyorum. Ülkenin girdiği ortam, bazı temel sorunlarımızın, politikamızın, ekonomik darboğazların, işçi-işveren ilişkilerimizin ve bunların başında gelen rejimin bekası artık bu tür bir anlaşmaya bağlı görünmektedir." (Milliyet, 28 Ocak 1977)

27 Ocak'ta Ecevit'in konuşmasıyla açılan, bir gün sonra çalışmaların beğenisi ile süren bu diyaloga daha sonra CHP genel yönetim kurulu yayınladığı şu bildiri ile katılıyor:

"Son günlerde karışık çıkarılan temsil eden kuruluşların veya toplum kesitlerinin bile, ülkeyi bunalımdan kurtarmak üzere ortak bir çözüm arayışına yönelikleri görülmektedir. Bu, umut ve kıvanç verici bir gelişmedir. Yüksek öğrenim kurumları, basın kuruluşları, iş çevreleri arasında bu arayışa katılanların sayısı hergün artmaktadır." (Cumhuriyet, 29 Ocak 1977)

Uzun söze gerek yok. İnsan kanı, burjuva politikasında, "karşıt çıkarılan temsil eden kuruluşların ortak bir çözüm arayışına yönelmeleri" için gerekli oluyor. Bir de yapılanlara kılf bulmak için.

CHP'DEN BEKLENENLER

Tekrar başa dönmek gerekiyor.

Günümüz demokrasi anlayışı da, demokrasi mücadelesi de geçmiştekenden çok farklı. Gerek dünya ölçeğinde, gerekse Türkiye'de. Bugün dünyanın bir yerinde, sosyalist hareket, mücadelesini yürüttüğü kullanılan tek başına demokratlara ve onların "özgürlükçü düşüncelerini" borçlu değil. İşçi sınıfından ve işçi sınıfı hareketinden kopuk demokrasi anlayışı tutarlılığı yitirdiği oranda, sosyalist hareket kendi varlığını kendi bileğinin gücü ile kabul ettirdi. İspanya Komünist Partisi, son başarısını, tek başına, İspanya'da Franco'dan sonra demokrat kişiler işbaşına gelmesiyle borçlu değil. Başarı, en başta kendi gücünün ürünü.

"Bizim dışımızdaki solcular bizden özgürlüklerini savunmamız dışında bir şey beklememlidir. Bunu açık söylüyorum." (Bülent Ecevit, Almanya gezisinde yaptığı bir konuşmadan, Milliyet 16 Mart 1975)

Sosyalistler, CHP'den "özgürlüklerin savunulmasını" bekliyorlar. Ancak bu beklenti, beklentiyi bel bağlamak anlamına da gelmiyor. Çünkü sosyalistler, güçlü olmadıkları takdirde böyle bir beklentinin hiç bir anlam taşımadığını da biliyorlar. Güçlü olmadıkları takdirde, CHP'nin bu beklentiyi yerine getiremeyeceğini de biliyorlar. Beklentinin kaynağı, CHP'nin ve yöneticilerinin "demokrat" kişilikleri değil. Kaynak, geniş yığınlarla daha büyük ölçüde bütünleşen güçlenen sosyalist hareketin, CHP'yi kendisinden "beklenen"leri yerine getireceği bir çizgiye çekeceğini duyan güvendedir.

**Rejim ve can
lığı için herkesle
meye hazırız»
erken seçim için de el uzatmayız,,**

METAŞ REFERANDUMU VE ARDINDAKİ GERÇEK

1500 işçinin çalıştığı Metaj Metalurji Fabrikasında yapılan referandumu Maden-İş 731'e karşı 709 oyla kaybetti. Bu fabrikada 1976 yılı ilkbaharında başlayan kaynaşma kâh hızlanarak, kâh durularak sözleşmenin feshi tarihine kadar devam etti. Aynı işçinin hem Maden-İş'e hem de Türk Metal'e birkaç kez üye kaydını yaptırdığı oldu. Sonuçta İzmir Bölge Çalışma Müdürlüğü işyeri yetkisini Maden-İş'e verdi. Ancak Türk Metal tarafından önce İzmir, sonra da Bornova İş Mahkemelerine yapılan itiraz sonucu Bornova İş Mahkemesi Metaş için referandum kararı verdi. Kararda "oyların eşitliği halinde prosedürün yenileneceği..." hükmü de yer alıyordu.

REFERANDUM NASIL GERÇEKLEŞTİ

Metaş'ta yapılacak referandumun işyerinin sınırlarını açacağı çoktan belliydi. Metaş Maden-İş'in Ege Bölgesindeki en büyük işyeriydi. Fabrikada 1965 yılından beri yetkiyi Maden-İş'inde tutuyordu. Böyle bir işyerinden Maden-İş'in sökülmesi, bu işkolunda devrimci sendikaların hareketin bölgedeki geleceği açısından stratejik bir önem taşıyordu. 1975 yılında Maden-İş'e geçmek için onurlu bir mücadele veren ama başarılı olmayan BMC işçileri ve BMC patronu büyük bir merakla referandumun sonucunu bekliyordu. Sonuç birkaç yüz metrelerindeki 1500 kişilik BMC'yi doğrudan etkileyecekti. BMC işverenleri referandum öncesinde 50 kişiye ücretli izin verdiler. Türk Metal yanlısı olan bu işçiler referandumu Türk Metal lehine etkilemek için görev yapacaklardı ve yaptılar.

Ve referandum yapıldı. 1 geçersiz, 1 boş oya karşılık Maden-İş 709, Türk Metal 731 oyu aldılar. Maden-İş'in itirazı İş Mahkemesince reddedildi ve yetki kesin olarak Türk Metal'e verildi. Yeni toplu iş sözleşmesini, ellerinde Maden-İş üyelerinin kanı bulmuş bulunan Türk Metal sendikası yapacak Metaş'ta. Maden-İş'in itirazının hukuki mesnedi vardı. Yasaya göre sözleşme için salt çoğunluk koşulu gerekliydi. Ne var ki 1500 ki-

şilik işyerinin yarısı karşı sendikadan yana tavır almışken yetkiyi Maden-İş'ine ne olurdu sorusunun cevabı açık kalmaya devam ediyordu.

12 YILLIK YETKİ

Metaş, özel bir olay değil. Kendisi ile sınırlı olarak ele alındığında kavranamaz. Sorunun iki yanı bulunuyor. Bir yanda Metaş'ın ta baştan gelen olumsuz özellikleri. Diğeri ise devrimci sendikal hareketin musallat olan burjuva kuyrukçuluğu. Uzun yıllar devrimci sendikal hareketin lokomotifliğini yapmış, ismi bayrak olmuş ve devrimci özünü, tabanın hâlâ koruyan bir Maden-İş'in 12 yıllık yetkili bulunduğu bir işyerinden bu denli kolay sökülüp atılmasını anlamak başka türlü mümkün değil.

Metaş Metalurji fabrikası yuvarlak demir, hafif profil, lama, çelik tel, kütük ve çelik gibi ara malları üreten bir işyeri. Kendi işkolunda binden fazla işçi çalıştıran tek işyeri. Aynı zamanda özel sektörün en büyük çelik üreticisi. Yıllık üretimi 180 bin ton. Kendi dalında bölge üretiminin % 74'ü, katma değerinin % 80'i Metaş'a ait. Bu oranların sayısal ifadesi sırasıyla 772 milyon ve 271 milyon TL. Bu işyerinde Maden-İş'in örgütlenmesi 1965 yıllarına kadar uzanıyor. İlk örgütlenmede Maden-İş tüzüğüne ve ilkelerine aykırı bazı unsurlar bulunduğu hemen göze çarpıyor. Bornova'da doğrudan genel merkeze bağlı "özel" bir şube açılıyor. Şubenin başına işyerinde çalışan bir memur getiriliyor. Anılan kişi müflis bir şarap imalatçısıdır. İftis ettikten sonra memur olarak Metaş'a girmiştir. İlerki yıllarda aynı kişi Bölge Temsilcisi seçildikten sonra "fonksiyonu" kalmayan "özel" Bornova şubesi kapatılıp Metaş Bölgeye bağlanıyor. Bu temsilci daha yukarılara tırmandığı zaman yerine kayınbiraderini bölge temsilci vekili olarak bırakıyor. Sakat örgütlenmenin bir başka göstergesi sendika aidatlarıdır. İşçiler Maden-İş tüzüğüne aykırı olarak yarı yevmiye aidat ödüyorlar. Bilindiği gibi Maden-İş üyeleri brüt yömiyelerini net aidat olarak öderler. Metaş işçileri 12

BİR MEVZİ YITIRILDI: SORUMLULAR KİMLER?

yı boyunca tüzüğün bu hükmüne uymadılar. Bu ilk örgütlenmede onlara verilmiş bir tavizdi.

Metaş işvereni ve Maden-İş uzun yıllar, ufak tefek pürüzler dışında ilişkilerini dırıltısız sızılıtsız yürüttüler. İşyerinde zaman zaman Türk Metal lehine kıpırdanmalar olduysa da sonuç vermedi. 1972 yılında alınan bir grev kararı için grev oylaması yapıldığında Maden-İş'in şimdiki genel başkanvekillerinden birisinin greve "hayır" demirmek için üstün gayretler sarfettiği ve hatta sıkıyönetimi bir tehdit aracı olarak kullandığı biliniyor. Bu kişinin üstün gayretleriyle saadece bir işçi greve "evet" demişti. Metaş'ta yeni sona eren ve Maden-İş'in imzaladığı üçüncü yıl zammı 20 lira olan bir sözleşme var. Metaş işçileri ne toplu iş sözleşmesi açısından, ne de işyeri demokrasisi olarak işyerinde sendikamızın varlığını hiç bir zaman duymadılar. Daha doğrusu sendikamız böyle bir gayreti

olmadı. İşyerine gelen sendika gazeteleri önce fabrika müdürünün önüne gidiyor ve onay alabilirse işçilere dağıtılıyordu. İşyerinde bir pürüz çıktığı zaman işçiler direktire işveren "Biz o konuyu sendikayla hallettik" diyebilirdi. Kendinden ve sendikadan emin olan işveren zaman zaman tehditler savurmaktan da geri kalmıyordu: "Bütün İzmir heykele yürüyecek, Metaş işçisi işinin başında olacak.", "Türkiye'de ihtilal olacak Metaş işçisi en son duyacak..."

GÖREVDEN ALINAN BAŞTEMSİLCİ

1976 yılı başlarında işyerinde yeni bir temsilci kadrosu işbaşındaydı. Yetirli bilinç düzeyinden yoksun olmalanına karşılık iyi niyetle işe giriştiler. Önce temsilcilik müessesesi işler hale sokuldu. İşyerine kütüphane açıldı. Lokaller işletilmeye başlandı. Sendika gazeteleri artık işveren denetiminden geçmiyordu.

ÇARK ...

kurgu: İlhan Akalın çizgi: Nezh Danyal

İşçiler arasında sendika aidatının bir yörmeye çıkartılması için çalışmalar başlatıldı. Metaş temsilcileri diğer işyerlerini, grevlere gidip dayanışmalarını da göstermeye başladılar.

Bir sabah Maden-İş'te çaycılık yapan kadın elindeki zarfı Metaş işvereni uzattığında Metaş için önemli sonuçlara yol açacak gelişmeler de başlanış oluyordu. Zarfın içindeki yazıda temsilcilerin görevden alındığı yazılıydı. Yazının altında Vural Atis imzası bulunuyordu. Bu olay herşeyin nedeni değilse bile bardağı taşıran son damla oldu. Olayın nedeni basit ve açıktı. Muhtemel bir rakibi saf dışı etmek. Baş temsilci, efendiliği ve davranışlarıyla hem işyerinde hem işyeri dışında kendisine çevre edinmişti. Bölge temsilcisi Vural Atis bir gece yarısı kapı kapı dolaşarak yatağmdan kaldırdığı ünite temsilcilerinden imza topladı. Uyku mahmurluğu içindeki ünite temsilcileri ne olduğunu anlamadan bastılar imzayı. Akılları başlarına gelip pişman olduklarında iş işten geçmişti.

Görevden alınan baş temsilci yetenekli ve iyiniyetli idi. Sınıf bilincinin henüz ilk aşamalarındaydı. Görevden alınca şoke oldu. Atladı İstanbul'a gitti. Maden-İş gibi devrimci bir sendikada bölge temsilcisi istedi diye durup dururken temsilciler görevden alınmazdı. Maden-İş üst yönetimi bu haksızlığı elbet düzeltecekti. İstanbul'da oyaladılar. İzmir'e birisini gönderip yerinde tahkik edebilecekleri söylediler. Bir süre umutla bekledim. Cengiz Turhan geldi İzmir'e. İşçilerle konuşmadı bile. Bölge temsilcisi ve çevresiyile görüşüp gitti. Tezgaahın halkası böyle noktalanırken umut balonları da söniyordu. Bölge temsilcisine duyulan tepki Maden-İş'e öfkeye dönüştü.

PUSUYA YATANLARLA GÜN DOĞUYOR

Metaş için pusuya yatmış olan Türk Metal için beklenen gün gelmiş çatıştı. Ustaca yöntemlerle ilişki kuruldu. Genel kenderine sosyal demokrat bir görünüm vermeye özen gösterildi. Eski baş temsilcisi en zayıf olduğu noktadan yakalamaya çalışıldı. Ve başarıldı. Birlikte yenildi, içildi, vaadlerde bulunuldu. Vaktiyile Maden-İş'in yaptırdığı gibi Türk Metal'de Metaş için ayrı bir şube kuracak ve başına eski baş temsilci getirilecekti. Kastlı olarak körtüklenen bilinçsiz öfke bir inanete doğru yol anyordu. Bu hızla örgütlenme çalışmalarına girişildi. İlk girişim bir süre sonra donduruldu. Koşullar henüz elverişli değildi. Koşulları 16 Eylül direnişi yarattı. İşyerinden 41 binçil, önce işçi atıldı. Maden-İş'in son dayanıklan dayaklıyordu işyerinde. Sözleşmenin bitimi yaklaştıkça sendikal çatışma da doruğuna ulaşmıştı. İşveren kesin tavını belirtiyor, ikramiyeye vaadlerinde bulunuyordu. İşverenin tuttuğu arabalar fabrika kapısına yanaşiyor işçiler bu arabalarla Noter'e götürülüp Maden-İş'ten istifa ettiriliyorlardı. Türk Metal ve yandaşları harıl harıl çıkarırken Maden-İş Bölge Temsilcisi Vural Atis baskıları kınanan demeciler vermekten öte birşey yapmıyordu. İşyerinde ayakta kalabilen, aralarında 16 Eylül'de işten atılan işçilerin de bulunduğu bir avuç lienci işçi canla başla bir bozgunu önlemeye uğraşıyorlardı.

SOSYALİSTLER BÜTÜN GAYRETLERİ İLE ÇALIŞIYOR, AMA...

İşler bu noktaya vardığında işçi sınıfı sosyalistleri sorumlulukları gereği illerinden geleni yaptılar. DISK'le DISK üst yönetimini birbirine karıştırmadıkları gibi, Maden-İş'te de Maden-İş üst yönetimini birbirine karıştırmadılar. Türkiye İşçi Partisi İzmir örgütüne Metaş işyeri

İÇTEN YIKANLARA DIŞTAN DESTEK

işin özel atış yaptırıldı ve işyerinin çevresi ve yollar afişlendi. Kamuoyuna Metaş'ta oynamak istenen oyunun sergilenen bir bildiri yayınlandı.

Gelişmeler yukarıda değinildiği gibi referandum kadar uzandı ve bilinen sonuç ortaya çıktı. Böylece devrimci sendikal hareketin elindeki bir kale daha düşmüş oluyordu. Sorunun nedeni kuşkusuz oast değil. Şöyle yapılırdı böyle olurdu, böyle yapılırdı şöyle olurdu demenin bir yaran yok. Sonuç, topyekün bir gerilemenin tek tek işyerlerine yansıyan hazin bir görüntüsünden başka birşey değil. Hâlâ daha gerçeği görmeyenler, devrimci sendikal hareketin kimlerini eimde nereye götürüldüğünü görmek istemeyenler varsa, bu gibiler başını kuma gömmekte saklandığını sanan deve kusunla hatırlamalı ve şapkalarnı önlerine koymalıdır.

Topyekün gerilemenin bozguna dönmesi önemli hiç kuşkusuz Bölge Yöneticilerinin ağır sorumluluklarını ortadan kaldırmaz. Anılan butünüğün bölgesel ayaklanmaları oluşturanlar aktanmamalı. Unutulmamalı ki pnyonarolmadın oyun oynanmaz.

İşçi sorunlarından gayn herşeyle uğraşmayı marifet sayıyan eide etikleri sonuçları ve bunun sorumluluğuna katılmak zorundadır.

Metaş'ta referandum yapıldığı gün DISK 3. Bölge Temsilcisi Cemal Kural boykotta bulunan Motor Sanat Entitüsü öğrencileri ile basın toplantısı yapıyordu. Öyle ki DISK'in bir öğrenci örgütü durumuna getirildiği burjuva basına büe yansıyor ve tepki görüyordu. DISK'e bağlı Keramik-İş sendikası İzmir Şube

genel kurultayına katılmayan ve mesaj göndermeyen 3. Bölge Temsilcisi aynı gün aynı saatte İKD'nin düzenlediği toplantıda boy gösteriyor, mesaj okunuyordu.

Sayıcı onu aşkın demokratik kitle örgütü temsilcisinin önünde "İGD'nin olmadığı yerde DISK de yoktur" diyebilece kadar DISK'i hafife alıyordu Bölge Temsilcisi Kural.

Metaş işçileri Maden-İş'in onurunu korumak için gece gündüz didinirlerken Kural, ASİS'e karşı bizzat kurduğu ve kan vermeye çalıştığı naylon sendika Ağaç-Şen'in grev oylaması için sendika temsilcisi olarak Simav'a kadar gidiyordu.

Türk Metal'in ne menem bir sendika olduğunu çok iyi bilen ve işten alınmış bulunan BMC işçileri çalışmalarına katılmak istediklerinde "Yav' ne dert ediniyorsunuz kendinize. Maden-İş'in referandum kaybettiliği görülümüş mü şimdide kadar. Bu iş bitmiştir." denilerek bastan savuluyorlardı.

DISK 3. Bölge Temsilcisi referandumun 700 oy farkla kazanacağını belirtiyordu. Oysa işçi sınıfı sosyalistleri, ayaklan yere bastığı için, referandumdan yedi ay önce Metaş konusunda düzenedikleri raporda şöyle diyorlardı:

"Mevcut koşullar varlığını koruduğu sürece Metaş'm Maden-İş'ten kopması önlenemez görülmektedir. Ancak kanunca bütün imkanlar ortadan kalkmış değildir. Genel Merkez'den B.E., İzmir'den de bölgeyi devreden çıkarmak suretiyle Maden-İş Genel Merkezinin işe ei koyması bir ilk adım olabilir. İşçilere açıkça ve dürüstçe bugüne kadar olan sendikal faaliyetlerin duyurucu omaidığı

anıtılmalı ve gelecek sözleşme için bazı konularda vaadlerde bulunulmalıdır. İşyeri temsilcileri ve daha sonra bölge yöneticileri değiştirilmelidir."

Bu yazı yazıldığında, iş işten henüz geçmemişti ve Türk Metal yeni devreye girmişti.

SONUÇ: İŞÇİLER SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMALIDIR!

Sınıf mücadelesinde gerilemeler, geçici yenilgiler olmaz değil, olur. Oluyor da. Bu gibi durumlarda tahliller yapılır, yanlışlar düzeltilir, yeni yöntemler bulunur. Ne gerekiyorsa yapılır. Ne var ki Metaş ve benzeri olaylar bu türden olaylardan değil. Tahlihi yapması gerekenler, bizzat olayın nedeni durumunda. Yapabilecekleri tek şey var, dürüstçe "Biz bu işi beceremiyoruz" deyip çekip gitmek.

Tahrifat yaparak, işçi sınıfının birliğine ihanet ederek, kulisler ve ayak oyunları içinde tükenip gidecekler. Debelendikçe batağa gömülecek gidecekler. İşçileri DISK'e düşman ederek, bir tek yeni yetki alamadan, eski işyerlerini birer birer yitirerek gidecekler. Gidiyorlar.

Ama artık oyun bitti. Antidemokratik tüzük maddelerine sığınarak, yonetime olmanın bütün avantajlarını kullanarak, baskı yaparak belki bir süre daha kalabileceklerdir. Ama yalnızca bir süre. Artık tabanı temsil etmediklerini kendileri de işçiler de biliyor. Şimdi sorun işçilerin "söz ve karar sahibi" olmalarının gerçekleştirilmesi. Bunun istesinden geldiği gün hepsi bir daha geri gelmek üzere yıkılıp gidecekler.

İŞÇİLER!
SEYDİŞEHİR'de
BURSA'da DÖKÜLEN
HANLARIN SORUMLUSU
TÜRK METAL'E
HAYIR!
türkiye işçi partisi

İskenderun'da Bir Cinayet

MC'nin kanlı terörü, İskenderun'da genç bir lise öğrencisinin daha canını aldı.

İskenderun Cumhuriyet Lisesinde okuyan Vahit Hikmet Umud, faşist komandolar tarafından öldürüldü-

6 Nisan günü okul dağıldıktan sonra Umud tek başına evine dönerken Özer taksii duruşunun önünden geçiyor. Durağın önünde 8 komandanın saldırısına uğruyor. Saldırı sonucunda Umud, hunhar bir biçimde öldürülüyor. Umud'un katilleri daha sonra olay yerinden kaçıyorlar. Bugüne kadar da yakalanmış değiller.

Doktorlar tarafından yapılan incelemede Umud'un cesedinde 10-15 bıçak yarası tespit edilmiştir.

Hikmet Umud'un cenaze törenine kalabalık bir halk topluluğu katıldı. Ancak tahrik ve saldırlar bitmek bilmiyordu. Defin töreninden dönen halkı bu kez de polis saldırdı. Birçok kişi bu saldırıdan sonra göz altına alındı. Bütün bu olaylar sırasında DISK Maden-İş'in İskenderun'daki yöneticileri "TIP sempaticizmi" olduğu gerekçesi ile, faşistler tarafından öldürülen Umud'a sahip çıkmaktan çekiniyorlardı.

BİR GENEL KURUL NASIL "ÇALINIR"??..

Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası Ankara Şubesi olağanüstü genel kurulu, 10 Nisan Pazar günü Ankara'da toplandı.

Sendikanın başına çöreklendirilen Mehmet Kılınc ve ekibi, olağan koşullarda yapılacak bir genel kuruldan umutlarını kesmişlerdi. Bir genel kurulun kendileri için son'un ta kendisi olduğunu bilen Kılınc ekibi, Ankara gibi nispeten güçlü olduklarını sandıkları bir şubenin genel kurulunu, tabii yine Kılınc ekibine özgü "olağanüstü" yollarla kazanarak bir gövde gösterisinde bulunmayı düşünüyordular. 10 Nisan Genel Kurulu, bu düşüncenin ürünü oldu.

KONGRE İLANI VERİLİYOR

Kaptıcağı kongre yöntemlerinde ustalasan Kılınc ekibi, önce "Savaş" ve "Flas" adlı iki gazeteye 27 Mart için kongre ilanı veriyor. Amaçları, 27 Mart'ta kimsenin haberi olmaksızın "iş bağlamak"tır. Ancak verilen ilandan haberdar olan işçilerin müdahalesi üzerine "genel kurulu 10 Nisan'a ertelediklerini" söylüyorlar. Genel Kurul, 10 Nisan günü sabah saat 10.00'da yapılacaktır.

Pazar sabahı saat 10.00'da İGD'li ve Ektaş'tan gelenler salonda yerlerini alıyorlar. Ektaş'ta çalışan 80 kişiden 50'si şirketin hissedar durumundadır. Ve daha önceden İGD'li ve Kılınc'a özgü başka yöntemlerin kullanımı ile Ektaş'lılar "ayarlanmış", İGD'li ile birlikte görev yapacak duruma getirilmişlerdir. Ektaş'a mensup, genel kurul üzeri- ne ürettiği durdurmuş, işçilere genel kuru- la katılmaları için gerekli olanığı sağ- lamıştı. Bu arada Ektaş toplu sözleşme taslağına 6 aylık maaş tutarı ikramiyeye konduğu, ancak Kılınc taraftarlarının Şube yönetiminde kalması halinde bu- nunu işveren den alınabileceği, CHP'li iş- verenle anlaşmış olduğu söylenerek Ektaş işçisinin oyu garanti edilme- ye çalışılıyordu.

DIŞARDA KALANLAR

İGD'li ve Ektaş'lılar içeri alınıp "salonun güvenliği" için gerekli yerlere yerleştiriliyorlar. Bu görev bölümünü ta- mamlanıncaya kadar, genel kurula katıl- mak üzere gelen AKYAK ve OKSAN iş- çileri dışarıda bekletiliyorlar. AKYAK ve OKSAN'la birlikte sendikanın bugün- kü yönetimini çok iyi tanıyan ALKİM işçileri daha sonra, hazırlıkların "tamam- lanmasıyla" içeriye alınıyorlar. Başta İGD'li olmak üzere "görevliler" tara- fından dağıtık bir şekilde salona yerleş- tiriliyorlar. Bundan sonra genel kurula katılmak üzere salona gelen birçok işçi içeri alınmayacaktır.

Bunların yanı sıra, sendikanın genel yönetim kurulu üyesi bulunan Dinçer Doğu, Cemal Polat, Mehmet Atay, Necat Ökten'in de aralarında bulunduğu iş- çisi ve temsilci topluluğu içeriye alınmak istenmiyor. Tartışmalar sonucunda bu gruptan yalnızca Dinçer Doğu ve Cemal Polat içeriye girilebiliyor. Kılınc ve ekibi, diğer bölgelerden gelen işçi ve temsilci- leri içeriye almamakta kendi açından haklıdır. Çünkü bu işçiler ve temsil- ciler, mevcut yönetimin bütün "uygula- ma"larına birer birer tanık olmuşlardır ve bildikleri bütün psikileri ortaya döke-

ceklerdir genel kurulda. Kılınc, bunu gö- ze almayıor.

GÖRÜLMEMİŞ BİR DIVAN SEÇİMİ

Kongre başlıyor. Ama açılış yapılmadan başlıyor. Daha kimse genel kurulu açmadan, şube başkanı Adil Şimşek, bir sendikankinden çok bir siyasal partinin- kine benzeyen raporu okuyor. Tah- min edileceği gibi, raporda Türkiye İşçi Partisi hedef alınmaktadır.

Sıra başkanlık divanı seçimlerine geli- yor. İGD'li ve diğerleri başkanlık di- vanı için bir önerge veriyorlar. Karşı ta- raf Dinçer Doğu ve arkadaşlarını öner- mektedir başkanlık divanı için.

Kılınc ve ekibine özgü yöntemlerden biri burada hemen kendini gösteriyor: Şube başkanı, birinci önergeyi oyluyor ve salonda bulunanların üçte birini oluş- turan bir topluluğun ellerini havada gö- rünce "sonuç" u açıklıyor: "Evet, önerge çoğunlukla kabul edilmiştir, başka öner- ge olmadığna göre..."

Ne sayım, ne diğer önergenin de oylan- ması... Hiç biri yapılmıyor. Bunun üzerine salondan itirazlar yükseliyor. Şube başkanının durumu kurtaramaya- cağını anlayan Kılınc geliyor kürsüye. Amaç, ALKİM işçilerini oyuna geti- rilmektir. ALKİM işçilerine hitaben, "Ci- hanbeyli'de bir bölge temsilciliğinin ku- rulduğunu, orada ayrıca seçim yapılaca- ğını" söylüyor.

Cihanbeyli'de bölge temsilciliği ve ayrı seçimi... Oysa bir süre önce Kılınc'ın imzasını taşıyan bir karar ile Cihanbeyli' deki temsilcilik kaldırılmıştır. Şimdi Ki- linc, kaldırdığı temsilciliği bir anda ye- niden "indas" ederek işçileri dolandırmaya çalışmaktadır.

İşçiler müdahale ediyorlar. Cihanbey- li ALKİM işçilerinin oy kullanmalarını engellemeye yönelik bu çabanın boşa çıkarmasına üzerine, Kılınc iki önergenin bulunduğunu söylemek zorunda kalıyor. Ama bir süre önce şerhinin kullandığı yöntemle basuruyor yeniden. Birinci önerge oylanıyor. İGD'li ve diğerleri- de bulunduğu azınlığın oylan görülünce de sonuç ilan ediliyor: "Evet, birinci önerge kazandı, sayıma gerek yok, ikinci önergeyi oylamaya da gerek yok..."

Mehmet Kılınc ve çetesinin 17 yıllık üçkağıtçılık geleneğinin bir ürünü olan bu sonuç, salona bekkçilik eden İGD'li- ler tarafından "yaşasın DİSK" sloganları ile kutlanıyor...

KONUŞMACILAR

İlk söz alan, sendikanın eski genel başkanı Dinçer Doğu oluyor. Dinçer Doğu konuşmasında, ekonomik örgüt- leri- nin nitelikleri üzerinde durduktan sonra, çeşitli yerlerden gelen temsilcilerin ini- çeri içeri alınmadıklarını soruyor. Bugün- kü yönetimin niteliğini sergiledikten sonra sözlerini şöyle bitiriyor: "Herşey bir yana Mehmet Kılınc'ın bu sendika- nın başında bulunması, tek başına sendi- kaya 40.000 TL yük yüklemektedir."

Dinçer Doğu'dan sonra, komisyoncu- luk ve zimmete para geçirme eylemleriy- le temayüz eden Kılınc ekibi tarafından İzmil'e atanan Salih Efe söz alıyor. Efe, devrimci sendikaların başına çöreklenen

ASLININ AYNIDIR...

haramilerin hazırlayıp kimi safdillerin de takıldıkları bir olayı bir kez daha orta- ya atıyor: "Bizlere çatan, bir Tercüman, bir de YURUYUŞ; işte ikisi de aynı çiz- gide..."

Salih Efe'den sonra Mehmet Kılınc çıkıyor kürsüye. Kılınc konuşmasında Türkiye İşçi Partisi'ne ve YURUYUŞ'e küfrediyor her zamanki gibi. Türkçe'le çektiği ve YURUYUŞ'te yayınlanan resim için önce, "bu bir fotomontajdır" diyor. Sonra "fotomontaj" savunmasını bir yana bırakıyor ve soruyor: "YURU- YUŞ bu resmi nereden buldu acaba?" Kılınc'ın istediği cevap salondaki İGD' li- lerden geliyor: "MIT'ten almışlardır..."

Kılınc, daha sonra "siyasi çizgi" sini açıklığa kavuşturuyor. Kendisinin CHP' li olduğunu, bu dönemde İzmil'den adaylığını koyacağını açıklıyor. Bir CHP' li olarak, istelik de bir CHP adayı olarak Türkiye İşçi Partisi'ne küfreden bir kişi, İGD'li tarafından alkışlanıyor, "yaşasın DİSK" şeklinde teşhi ediliyor. DİSK bir yana CHP'yi de lekeleyecek kişilerin "sosyalizm adına" savunulması görevi 1977 Türkiye'sinde İGD adlı kuruluşu düşüyor.

KONUŞMALAR ENGELLENİYOR

Daha sonra söz alan Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Ankara eski şube başka- nı Esat Erkut "DİSK'ti sonuna dek sav- unduklarını ve savunacaklarını, ancak bunu yaparken kimseye pabuç bırakma- yacaklarını" anlatıyor. Erkut'un her sö- zü, Kılınc ve çetesini çileden çıkararak ta- dr.

Bunun üzerine görülmemiş bir başka yöntemle daha basuruluyor. Divan, or- tada hiç bir önerge bulunmadık, Erkut'un konuşmasını kesilmesini öneriyor ve oya sunuyor. Yine sayımsız, yine azın-

lıkla ve İGD'li- lere havaya kalkan elle- riyle Erkut'un konuşması kesiliyor.

SEÇİMLER NASIL YAPILDI

Sıra seçimlere geliyor. Bu arada İGD' li- ler delegelerin arasında dolayarak, Ki- linc ekibine oy verilmediği takdirde "başlanma gelecekler" konusunda dele- gelere "uyan" da bulunmaktadır. Bu arada bazı delegeler yapılan haksızlıklara tepki olarak salonu terketmektedirler. Karşı grubun seçim listelerini dağıtması engelleniyor. Seçimlerin nasıl yapılacağı, "sayım"ların akibeti bellidir. Bunun üzeri- ne seçimlerin isim ve işyeri okunarak yapılması öneriliyor. Tabii bu önerge yine bilimsel yöntemlerle ve "gerek yok" diye kestirilip atılarak reddediliyor.

Kılınc ve adamları ile İGD'li- ler sandı- ğın çevresini sarıyorlar. Bazı İGD'li- lerin de oy kullandıkları görülüyor. Aynı isim açık açık iki kez okunuyor ve oy kulla- nmaya çağırılıyor. Kimin ne yaptığını belli olmadığı seçimlerden sonra bir tasnif heyeti de kuruluyor. Tasnif, kimsenin giremediği bir çember içinde, başkanlık divanı tarafından yapılıyor. Bu arada di- van, sayım tamamlanmadan "kongreyi ka- patıldığını" açıklıyor. Daha sonra birden "kazandı" sesleri yükseliyor. "Yaşasın DİSK" sloganları ile birlikte Mehmet Ki- linc listesinin seçimi "kazandığı" açıklan- yor. Daha tasnif bitmeden seçimlerin "kazandığı" ortaya çıkıyor. Sonra yarın kalmısın diye tasnif de tamamlanıyor.

Bu kadarı da bir olay. Yoksa Kılınc ve ekibinden, bütünüyle İGD'li- lere oluşan bir genel kurul yapıp "oybirliği" ile seçim kazanması da beklenirdi. Kılınc ve ben- zerleri güçsüz olduğunu bir kere daha gö- rürken, işçi sınıfı bu ihanetleri de yakın- dan görüyor.

İSPANYA'DA YENİ HEDEFLERE DOĞRU

Avrupa'da faşizmin kökünü kazınması sürecinde büyük bir aşama daha alındı: 9 Nisan 1977'de İspanya Komünist Partisi yasallaştı. Partinin bayrağı aynı gün saat 20.30'da parti merkez binasında dalgalanmaya başladı.

İKP'nin yasallaşmasının, İspanya'da işçi sınıfının ve demokratik güçlerin mücadelesine yeni bir hız katacağı, bir hafta boyunca gerçekleşen yığinsel gösterilerle ortaya çıktı. Parti'nin yasallaşmasının açıklanmasından sonra Madrid'de gazetecilerle görüşen Merkez Komitesi üyesi Profesör Tamames, Parti'nin şimdiden 160 bin militana sahip olduğunu açıklıyordu.

İKP'nin yasal olarak kurulma hakkını kazanmasına, uluslararası işçi sınıfı hareketinde ve dünya demokratik kamuoyunda büyük bir değer verildi. SBKP Merkez Komitesi organı Pravda, olayı, "İspanya'nın tüm demokratik güçlerinin büyük bir zaferi" olarak niteliyor ve şöyle diyor: "Bu zafer, ülkelerin mutluluğu için frankizme karşı verilen kırk yıllık mücadelede, komünistlerin ve İspanya halkının yüzbinlerce seçkin evladının gösterdiği kahramanca özverinin sonucudur." Pravda, daha sonra, "bu özveri olmasaydı İspanya'nın frankizmin ezici ağırlığını silkip atması ve demokratikleşme yoluna koyulması mümkün olmazdı" diyor.

SBKP organı, İspanya'daki durumu değerlendirmeye şöyle devam ediyordu: "Böylece, ülkedeki gelişmeleri pekiştirecek bir Parlamento'nun seçilebilmesinin önünde başka engellerden biri kaldırıldı. Seçilecek yeni parlamento, hâlâ yürürlükte olan frankist yasalardan ortadan kaldırılacak ve yeni bir Anayasa oluşturacaktır."

Pazar günü bir açıklama yapan Fransız Komünist Partisi Sekreteryası üyesi Charles Fiterman da sunulan söylüyordu: "İspanya Komünist Partisi'nin yasallaşma gerisi dönüşü, bütün dünyada İspanya halkıyla dayanışmalarını göstermiş olan tüm toplumsal ve politik güçlerin bir zaferidir. Bu yasallaşma, Şili'de, Brezilya'da, İran'da olduğu gibi hâlâ diktatörlüğün boyunduruğu altında olan bütün halklar için büyük bir itici güç olacaktır."

Fiterman sunulan da ekledi: "Bu yasallaşma, demokrasinin ve özgürlüğün ilerlemesinin gündemde olduğunu gösterdi. Batı Avrupa'daki ülkelerimizin koşullarında artık gerici güçler için komünist partisinin varlık hakkını reddetmenin olansaksız hale geldiğini kanıtladı."

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran da 13 Nisan'da verdiği mecmecede, "Türkiye'de burjuva partilerinin propagandalarını anti-komünizme dayandırdıklarını hatırlatıyor ve şöyle diyor: "Batı'da böyle anti-demokratik yasa maddelerinin bulunduğu, komünist partilerinin yasaklandığı tek ülke yoktur. Bir İspanya vardı, şimdi orada da Komünist Partisi yasallaştı, seçimlere katılacak. Avrupa'da geriye sadece Türkiye kaldı. Bu duruma kesinlikle son verilmesi, bu yasal tahditler ve yasaklar ortadan kaldırılmalıdır."

İspanya Komünist Partisi'nin yasallaşmasıyla demokratikleşme sürecinin tamamlanmadığını, bu yoldaki mücadelenin daha da yoğunlaşacağını, Parti adına açıklama yapan Tamames şöyle belirtti: "Siyasal af ve yasallaşma, iki mücadele hedefimizdir. Üçüncüsü ise, yaklaşan seçimlerde hükümetin tarafızlığını sağlamak olacaktır. Bu seçimlerin

SOSYALİST HAREKETİN GÜCÜYLE KAZANILAN ZAFER

en demokratik biçimde olmasına çalışacağız. Partimizin yasallaşmasının gecikmesi, tartışılmaz bir handikap, önemli bir dezavantaj oluşturuyor. Fakat elimizi çabuk tutacağız. Aynı zamanda bütün siyasal partilerin yasallaşması ve örgütlenme özgürlüğünün garanti edilmesi için mücadeleyi sürdüreceğiz."

SBKP organı Pravda da aynı konuya şöyle değindi:

"İspanya'da demokrasi mücadelesi kapanmamıştır. Birçok anti-faşist örgüt hâlâ yasak durumdadır ve bütün anti-faşistler daha özgürlüklerine kavuşmuş değildir. Ulusal sorun da çözülmüş değildir. Bask ülkesindeki durum gitgide gergin bir durum almaktadır."

İspanya Komünist Partisi'nin yasallaşması, ülkede, çok geniş bir politik güçler yelpazesi tarafından desteklendi. Sosyalist Halk Partisi, Sosyalist İşçi Partisi, Hristiyan-Demokrat Federasyon, Demokrat ve Liberal Parti Federasyonu, birçok katolik kuruluş, İKP'nin yasallaşmasının ülkede demokratik yaşamın kökleşmesi için zorunlu bir aşama olduğunu belirttiler.

İKP'nin yasallaşması İspanya halkının ezici çoğunluğunun desteğini alırken, aşırı gerici güçler, İspanya'da demokrasinin elde ettiği bu yeni kazanıma karşı can havliyle saldırma yolunu seçtiler. Çeşitli provokasyonlarla ülkedeki durumu gerginleştirerek, ilerici güçleri ezme çabasına girdiler. Demokrasinin düşmanlarıyla dostları arasındaki belirleyici mücadele sürüyor.

Gerici güçler, özellikle, İspanya Komünist Partisi Başkanı Dolores Ibaruri'nin (Passionaria) yurda dönmesini engellemeye çalışıyorlar. İspanya halkının Cumhuriyret için mücadelesinin simgeleştirilen olan La Passionaria'nın ülkeye geri dönmelerini, kendileri için büyük bir yenilgi olarak görüyorlar. Ancak, Ibaruri'nin yakın bir süre içinde, İspanya emekçilerinin desteğinden güç alarak ülkesine döneceğinden kuşku duyulmu-yor.

ADIM..ADIM..

1920- İspanya Komünist Partisi kuruldu.

1936- İspanya Komünist Partisi, Halk Cephesiyle birlikte seçimlerde hükümete katıldı.

1939- İspanya Komünist Partisi üzerine 36 yıl sürecek yasak kondu.

1974- 24 Temmuz: İ.K.P., "geçici bir ulusal bağlaşıma hükümeti"ne katılmaya hazır olduğunu açıkladı.

30 Temmuz: İ.K.P.'nin yanısıra sosyalistleri, liberal kracıları, diğer demokratik parti ve kuruluşları biraraya getiren "Demokratik Cunta" kuruldu. Demokratik Cunta, Paris 'te yaptığı açıklamada, İspanya'da demokrasinin yeniden kurulmasını çağırısında bulundu.

1976- 28 Temmuz: İspanya Komünist Partisi'nin Merkez Komitesi ilk kez açık olarak Roma'da bir toplantı yaptı. Başkan Dolores Ibaruri toplantıya katıldı.

2 Ağustos: Yıl içinde birkaç kez ülkesine gizlice giren Genel Sekreter Carillo, Paris'teki İspanya elçisiyle görüşerek kendisine pasaport verilmesini istedi.

26 Ağustos: İspanya hükümeti, İKP yöneticilerine ülkeye giriş izni vermeyeceğini resmen açıkladı.

5 Eylül: Carillo, İspanya'da gizlice kaldığı sürede hükümetin resmi temsilcileriyle görüştüğünü açıkladı.

16 Kasım: Carillo'nun Madrid'de olduğu açıklandı.

3 Aralık: İKP, muhalefet partilerinin hükümetle yaptığı görüşmeleri sürdüren komisyonda Parti'yi Carillo'nun temsil edeceğini resmen açıkladı.

10 Aralık: Carillo, 60 kadar yerli ve yabancı gazeteci önünde Madrid'deki ilk "gizli" basın toplantısını yaptı.

22 Aralık: Carillo ve Merkez Komitesi'nin yedi üyesi Madrid'de tutuklandı, Carabanchel tutukevine götürüldüler.

30 Aralık: Yığinsel direnişler ve uluslararası dayanışma sonucunda Carillo ve arkadaşları serbest bırakıldılar.

1977- 23 Şubat: İKP, Haziran ayında yapılacak seçimler için ilk aday listelerini açıkladı.

2 Mart: George Marchais, Enrico Berlinguer ve Santiago Carillo Madrid'in büyük otellerinden birinde biraraya geldiler.

2 Nisan: Yüksek Mahkeme, 22 Şubat'ta hükümet tarafından kendisine devredilen, İKP'nin yasallaşması konusunu incelemeye kendisini yetkili bulmadı.

9 Nisan: Akşamı doğru Santiago Carillo Parti'nin yasallaştığını ilan etti. Saat 20.30'da Parti binasına Parti Bayrağı çekildi.

ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE

"SSCB. YENİ BİR SALT ANLAŞMASI İÇİN ÇALIŞMAYI SÜRDÜRECEK"

Sovyetler Birliği'nde Komünist Parti si ve Hükümet, Ülkenin, ABD ile yeni bir SALT anlaşmasının imzalanması için çalışma konusunda kararlı olduğunu belirtiyorlar. Böyle olumlu bir gelişmeyi engellemek için ABD çevrelerinde beliren eğilimlerin, sovyet yöneticilerini köklü baş amacından vazgeçmeye zorlamayacağı hatırlatılıyor.

Geçtiğimiz Pazartesi günü SBKP Merkez Komitesi organı Pravda, ve ordu gazetesi Krasnaya Zvezda'da yer alan yazılarda bu konulara değinildi. Yazılarda, Sovyet hükümetinin ve komünist partisinin, gerçekleşmesi için çalışmaya kararlı olduğu anlaşmanın, iki tarafın karşılıklı çıkarlarına ve "iki ülkenin güvenliklerinin zayıflamamasına" dayalı bir anlaşma olduğu özellikle belirtildi.

Sovyet dış politikasının dayandığı temellerin bir kez daha hatırlatıldığı Pravda ve Krasnaya Zvezda'da, ABD Dışişleri Bakanı Vance'in Moskova'ya yaptığı son gezi sırasında karşılaşılan güçlükler anlatıldı. Güçlüklerden daha da önemli olan konunun, görüşmeler sonrasında yayılan gerçek dışı söylentiler olduğu belirtildi. Gerçek dışı söylentiler yamman, adil bir barışa ulaşılması konusunda tarafların kararlılıklarının bir göstergesi olduğu hatırlatıldı. Sovyetler Birliği'nin hiçbir zaman bu yolu denemediği belirtilerek, bundan sonra belirsizlik olmanın, aynı davranış karşı tarafında göstermesi olduğu vurgulandı.

Yazılarda, Sovyetler Birliği'nin önemli dış politik konularındaki tutumunun, yalnız kendi güvenliği ile ilgili sorunlara değil, aynı zamanda tüm sosyalist ülkeler topluluğunun, dünya barış güçlerinin çıkarlarına da bağlı olduğu belirtildi.

URUGUAY KOMÜNİST PARTİSİNİN İKİ YÖNETİCİSİ ÖLÜM TEHDİDİ ALTINDA

Uruguay'daki faşist cunta tarafından 3 yıla yaklaşan süredir tutulduğu bulunan Komünist Parti yöneticileri Jaime Perez ile Eduardo Bleier'in ölüm tehdidi altında bulunduğu açıklandı. Toplam nüfusu 2,7 milyon olan Uruguay'da 7 bin siyasal tutuklunun bulunduğu ve 40 bin yurtseverin de işkence gördüğü bildiriliyor.

Geçmişte ilerici güçler tarafından kurulan Geniş Cephe'nin başkanı Montevideo'daki belediye başkanı aday olan Hugo Villar'in Paris'te yaptığı açıklamaya göre, iki komünist yöneticinin sağlık durumu tehlike sınırını aşmış durumda.

Uruguay Komünist Partisi'nin gizlilik koşullarındaki sekreterliğini yapan Jaime Perez 1974 yılının Ekim ayında tutuklanmıştı. Perez'in durumunu inceleyen doktorların raporu, işkencelerin Perez'in vücudunda çok ağır fiziksel yaralar açtığını, ayrıca aynı nedenle doğan ruhsal rahatsızlıklarına da tehlikeli noktaya ulaştığını saptadı.

1975 yılının Ekim ayında "kaybolan", Parti'nin Merkez Komitesi üyelerinden Eduardo Bleier ise, boynuna kaba topırağa gömülerek işkenceye tabi tutulmuş ve daha sonra hastaneye kaldırılmıştı. Bleier'in son olarak Montevideo'daki askeri hastaneye alındığı bildiriliyor.

GÜNEY ATLANTİK'TE NATO'NUN BİR EŞİNİN KURULMASI ÇABALARI YOGUNLAŞTI

Atlantik'in güneyinde, emperyalizme bağımlı rejimler arasında yeni bir askeri ittifak kurna girişimleri son haftalarda yoğunlaştı. Son yıllarda, Afrika'daki ilerici gelişmelerin birbirini izlemesi ve Latin Amerika'da gerici rejimlerin bunalımının derinleşmesi üzerine dedikoduların yoğunlaşan, Güney Atlantik Antlaşması Teşkilatı (SATO) projesi, NATO generallerinin bölge ülkelerine yaptığı son gezilerde ele alındı.

Portekiz sömürgeciliğinin yıkılmasından sonra, NATO'nun, dünyanın güneyi yarımküresindeki geleneksel işlevlerini yerine getiremez duruma düşmesi, SATO projelerinin yeniden ele alınmasının başlıca nedenini oluşturuyor.

Emperyalist çevreler, SATO ile ilgili projelerini ilk kez NATO'nun da kurulduğu 1950'li yıllarda ortaya çıkarmışlardır. Ancak o yıllarda, politik konjonktürün henüz zorlayıcı olmayan koşullarında, bu projenin uygulanmasına geçilmemiştir.

Emperyalizmin SATO projesi, başlıca Güney Afrika Cumhuriyeti, Brezilya ve Arjantin gibi ülkelere dayanıyor. Bu ülkelerin deniz ve diğer askeri kuvvetleri, son yıllarda, NATO generallerinin gözetiminde ortak tatbikatlarda bir araya geliyorlar. Ayrıca, başta Amerikan, Batı Alman ve Fransız tekelileri, bu ülkelerin silahlandırılması için birbirleriyle yarış ediyorlar. Bu ülkelerde nükleer santeallerin kurulması, emperyalist tekelilerin başlıca ilgi kaynağını oluşturuyor.

Yeni emperyalist askeri blokun Afrika'daki ulusal kurtuluş mücadelelerine karşı oynayabileceği rolü, Zaire'deki son olaylar gösteriyor. ABD, Fransa gibi ülkelerin bu müdahalelerine hukuksal bir kılıf bulma çabalarını açıklıyor. Emperyalizm, SATO ile birlikte tasarladığı yeni planları, bu kez "Küba ve Sovyet tehdidi" palavraları arkasında gizlemeye çalışıyor. Mısır gibi bazı Arap ülkelerinin, emperyalizmin bu girişimlerini tarafsızlıkla izlemeleri de, kimin hizmetinde olduklarını gösteriyor.

MARGARET THATCHER'IN ÇİN GEZİSİ, ANTI-SOYETİZM KAMPANYASI BİÇİMİNDE GEÇTİ

İngiltere Muhafazakar Parti Lideri Margaret Thatcher'ın geçen hafta başında tamamlanan Çin Gezisi, yoğun bir antikomünizm ve anti-sovyetizm kampanyası biçiminde geçti. Thatcher ve ev sahibi Maoçu yöneticiler, dünya üzerindeki "Sovyet tehdidi" konusunda bol bol söylemler verdiler. Gezi sonucunda yapılan açıklamalarda, Thatcher ile Çin yöneticilerinin, "birçok temel konularda görüş birliği"nin belirlenmesi, iki taraf arasındaki sempatinin boyutlarını gösterdi. Uluslararası yumuşamaya ve silahsızlanma çabalarına karar çıktı.

İngiltere'de, anti-komünizmin ve anti-sovyetizmin birinci sınıf şampiyonluğu ile yükselen Muhafazakar Parti liderini davet eden Maoçu yöneticiler, böylece Avrupa'da gericiğin tınmanmasını desteklediklerini gösterdiler. Thatcher'le Çin yöneticileri arasında yapılan görüş-

melerde, Avrupa'nın Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist ülkelere karşı birleştirilmesi, üzerinde en çok durulan konulardan biridir.

Görüşmeler, Çin yöneticilerinin uluslararası ilişkilerde son zamanlarda uygulamaya ağırlık verdiği yeni bir taktik de ilginç örneğini verdi. Çin yöneticileri, Avrupa'da ve dünyanın başka bölgelerinde politik havanın gerginleşmesini sağlamak için, başka ülkelerdeki en gerici politik güçleriyle ilişkilerini geliştiriyorlar. Böylece, uluslararası havanın yumuşama aleyhine gelişmesi için güçler dengesi "içerden" değiştirilmeye çalışılıyor. Bunun bir örneği, Çin yöneticilerinin Japonya'daki muhalefet partisi yöneticilerini davet edilerinde gözlenmişti. Margaret Thatcher'ın Çin'i ziyareti de bu örnekler bir yenisini ekledi.

ISRAİL İŞÇİ PARTİSİ, NİHAYET AŞIRI SAĞ'IN TAM KONTROLÜNE GİRDİ

İsrail'de Başbakan İ. Rabin'in istifasıyla başlayan olaylar, İşçi Partisi'nin en gerici ve saldırgan kesimleri tarafından desteklenen Şimon Perez'in bu göreve getirilmesiyle sonuçlandı. Yeni Parti ve hükümet başkanını belirlemek için yapılan oylama, İşçi Partisi içinde gerici üyelerin "iki kanad"ın gerçekte tek bir kanat olduğunu gösterdi.

İşçi Partisi'nin geçen ay yapılan kongresinde İzak Rabin ve Simon Perez parti liderliği için mücadele etmiş, Rabin bu mücadeleyi çok küçük bir farkla kazanmıştı. İzak Rabin, bir Amerikan bankasının hesabı bulunduğu için açıklaması gereksizlikle geçen hafta bu görevden istifa etti. Rabin'le aynı görüşte olduğu bilinen Dışişleri Bakanı Yigal Alon'un bu göreve aday olması beklenirken, geçen pazar günü bu görev için yapılan oylamadan Alon'un çekildiği bildirildi. Böylece Parti ve hükümet baş-

kanlığı için tek aday, ordudaki aşırı gerici ve militaristlerin desteğini alan Perez kalmış oldu. Yigal Alon'un adaylıktan çekilmesi, Perez'in karşı oy çıkmaksızın parti başkanlığına edilmesi, İşçi Partisi içinde varlığı iddia edilen grupların sahteliğini göstermiş oldu.

Mayıs ayında yapılacak erken seçimlere yaklaşırken İsrail yönetiminde meydana gelen bu değişiklikler, gerici güçlerin Ortadoğu'da durumu gerginleştirmek için hazırladıkları planların başını seçimlere bağlamak istemediklerini ortaya koydu. İktidardaki İşçi Partisi'nin içindeki çeşitli eğilimlerin militarist bir temelde birleştiğinden sonra, son zamanlarda örgütlenmesini artıran aşırı gerici parti ve grupların da hükümette etkin olmalarının planları şimdiden hazırlanıyor. Böylece Mayıs seçimlerinin göstermelik bir seçim oyunu olması sağlanmaya çalışılıyor.

KÖY ENSTİTÜLERİNİN 37. KURULUŞ YILINDA

17 NİSAN TUTKUSU

Vehbi POLAT

Halktan yana aydının, okumaya köy-köylüye yöneldiği yıllardı o yıllar. Anadolu'nun bozuk düzen köy yollarında uyarca, sağlamca, yiğitçe atılmış adımların ayak izleri beliryordu.

İkel bir yaşamın çekilmez koşulları altında, kara cahil bir softa ile insan azmanı bir "ağa"nın sıkıp suyunu çıkardığı milyonlarca yurttaşın kahrolduğu köyler...

Ölke ekonomisinin üretim yükünü güçsüz omuzlarında taşımak zorunda bırakılan savaş yorgunu kırk bin yerleşim merkezi...

Bizim köylerimiz, bizim insanlarımızı bunlar.

Almak için değil, bu kez bir şeyler vermek için gitmek gerekiyordu onlara. Hastalıkları yok edecek olan doktor ve ilaç gerekti. "Softa"nın ve "ağa"nın amansız baskısına karşı koyacak köylünün eğitilmesi gerekti; okul ve öğretmen gerekti...

Çağımız eğitimcileri arasında adı saygıyla anılan İ.Hakkı Tonguç şöyle diyordu, o günlerde:

"Reel köyün renkleri başkadır. Bu renkleri, köyü uzaktan dürbünle seyretmek gibi bakarak görmemize, imkân yoktur. Kanımızı ve iliklerimizi, isteyerek köyün içine akıtmadıkça, kırk bin köyün sırlarını anlayamayız. Köyü anlayabilmek için onunla kucak kucaca, nefes nefese gelmek lazımdır. Onun içtiği suyu ve ayrıncı içmek, yediği bulguru yemek, yaktığı tezeğin ifadesi ettiği sırları çözebilmek ve yaptığı işleri yapabilmek şarttır..."

Ve değerli eğitimci devlet bütçesine fazla yük olmasızın, İkinci Dünya Savaşı'nın yarattığı ekonomik kısıntıları da göğüsleyerek yaman bir eğitim seferberliğine girişti. İş eğitimi ilkesinden çıkışla üretime dayalı köy enstitüleri projesini uygulamaya geçirdi. Köylerden alınan erkek ve kız çocuklar bu kurumlarda eğitiliyor, köye göre öğretmen ve sağlıkçı yetiştiriliyor.

Ne var ki, her dönemde olduğu gibi, halkın uyanışından rahatsız olanların işine gelmedi bu atılım, bu gelişim. Halk düşmanları girdi araya, On yıllık bir faaliyetin sonunda kapatıldı bu kurumlar.

Oysa, bir baştan öbür başa kimdiyor, canlanıyodu Türkiye. Anadolu bozkırı göğeriyyodu, 17 Nisan tohumuyla. Savaş yıllarından kalan ağıtların yerine sevgi dolu, kıvanç dolu halk türküleri yankılanıyordu köy yamaçlarından...

Yüz yıllarca unutulmuş, kimsesiz ve tutarsız bırakılmış bulunan köylümüz kendisinden yana olan, yürekli aydınlara kavuşuyordu. Onların da çocukları okuyor, öğretmen oluyorlardı. Ve o öğretmenle daha bir sıkıca bağlanıyorlardı köylerine. Daha bir yiğitçe dalyorlardı karanlıkların içine. Daha bir iyice biliyorlardı, haklarından yoksun bırakılmışların derdini.

17 nisan 1940'da açılan Köy Enstitülerinden köylümüzün muhtaç bulunduğu özveriyle önderler yetişti. Olanca güçleriyle bağlandı bu önderler köylerine. Tarlada, bağda, bahçede... Ayrılmadılar köylülerinden. Ölülerinde ağladılar, düşünlerinde mendil sallayıp bir oynadılar birlikte. Bir isli kandil önün-

de çevre sorunlarına çözüm aradılar, uyumadan sabahladıkları geceler boyunca. Gündüzleri durup dinlenmediler. Yaz-kış demediler. Tatil nedir, bilmediler. Bazan elde bir kazma köy yolunda, su yolunda çalıştılar. Bazan el sanatları öğretmenler tehgâhların başında. Bazan bir duvarcı olup duvar örmesini öğrettiler; bazan bir çiftçiolup modern tarımcılıkta önderlik ettiler.

Dersane denilen dört-duvar arasına hapsolmanın medrese anlayışı girmeden onların kafasına. Buldukları çevre sınırları kapsıyordu onların dersaneleri. Yurt sorunları konu edildiğinde de, ülke saatinde görevli saydılar kendileri. Çünkü onlar, tüm sıhğlığıyla Anadolu'nun üzerine çökmüş bulunan karanlıkları yırtan birer aydın savaşçılardı.

1940'dan kapatıldıkları tarih olan 1950 yılına değin Köy Enstitülerinden yirmibin öğretmen, sağlık memuru, eğitimci yetişti. Bu: on yıl içerisinde binlerce köyde okul açıldı. Yüzbinlerce köy çocuğu okula kavuştu. Dünyanın ilgisini üzerine çeken işe, emeğe ve her yanılla üretime dayalı bu eğitim kurumları kapatılmamış olsalardı bugün birçok köy okulsuz, birçok çocuk ilköğretimden yoksun kalmayacaktı belki de.

Her geçen yıl biraz daha palazlanıp gelişen ve geliştikçe de azınlaşan; hatta gözümüzün içine baka baka sırttan sermaye sınıfı, o dönemde sarsıntı geçiriyordu. Halkın uyanışı sakinçalıydı onlara göre. Zemheri ayında tipiye tutulmuş yaratıklar benzeri ödleri kopuyordu. "Sevirci kalamayız" dediler. Ve hemen birleştiler. Kapkara suratlarıyla, kirli elleriyle saldırdılar Köy Enstitülerine. Söndürdüler Türkiye'yi aydınlatan ışıklarını, kaynağından. Yıktılar tüm köylünün, emekçi yığınlarının umudunu.

Amma silemediler bu tutkuyu yüreklerimizden. Alamadılar gücümüzü elimizden. Dağıtamadılar bu kavga da saflarımızı. Günden güne körüklenmiş bu tutkunun odu gönüllerimizde. Yıldan yıla çoğaldı 17 Nisan güzelinin sevda-ları. Böylece bütün saldırılar sağlam yapımıza çarpıkça kırıldı; bütün suçlamalar birer if tıra paçavrası haline atıldı ve tarihin çöplüğüne.

Bugün bu önemli deneye yöneltilen gerici saldırıların ipleği pazarda çıkmıştır. Buna karşılık, Köy Enstitüleri olayı, sağlam, tutarlı bir yaklaşımla enine boyuna eleştirilip değerlendirilmeye beklemektedir.

Tutkumuz ve sabrımız bilinçlidir. Geçirdiğimiz acı günler tükenmektedir. Bunca çektiklerimiz güç kazandırdı bize. Ve bu gücü de koymaktayız, yer geldikçe ortaya. Hatta bu güç sabrımız bile tüketmektedir. Bütün bu olanlara sınıfsal açıdan baktığımızda mutlu günlerin eşliğinde olduğumuzu görüyoruz.

Türkiye'nin kalkınmasını gerçekten isteyenler şunu bilmelidirler ki, ezilen sınıf ve tabakaları kalkınmaya götürmede etkin rol oynayan eğitim, Köy Enstitüleri örneğini dikkatle incelemek zorundadır.

1940 yılının 17 Nisan'ından sağlam bir inanç ve yenilmeyen bir güçle geliyoruz.

1977 yılının 17 Nisan'ında bu inanç ve gücümüzü bir kez daha perçinliyoruz.

AST ÇALIŞANLARI 18 NİSAN'DA İZMİR TURNESİNE BAŞLIYOR

ÇALIŞMALARIMIZ "HATALI YİĞİTLİKLERDEN ÇOK HATASIZ YİĞİTLİKLERE YOL ALMANIN ÇALIŞMASIDIR"

18 Nisan tarihinde İzmir Elhamra sinemasında çalışmalarına başlayacak olan ANKARA SANAT TİYATROSU (AST) bu yıl sergilediği iki oyunu İzmir seyircisine sunacak. Ankara Sanat Tiyatrosunun bu yılki oyun dağıtımında Ömer Polat'ın yazdığı Irak ham petrol boru hattı döşemedeki 90 günlük direnişi konu edinen 1975'te 804 İŞÇİ oyunu ve B. Brecht'in yazdığı ve 1871 Paris Komününden çeşitli kesimlerin tartışmaya sunulduğu "1871 Komün Günü" var. Ömer Polat'ın yazdığı oyunun sahne müzikleri Timur Selçuk tarafından yapıldı, sahne düzeni Rana Cabbar tarafından gerçekleştirildi. Oyunda tüm AST çalışanları görev alıyor. 1871 Komün Günü ise Rutkay Aziz tarafından sahnelendi, müzikler Hans Eisler'in. Oyunla ilgili olarak Tiyatro Yürütmeni Rutkay Aziz şunları söyledi:

"Bu çalışmadan amaç hatasız değil, ama az hatalı olmak zorunda olduğumuz koşullarda, kahramana değil kahramanlara gerçektir duyulduğu çalışmamızda, hatalı yığıtlıklardan çok hatasız yığıtlıklere yol alınmanın çalışmasıdır. Emeğin insanına, emeğin güzeline, emeğin her çeşidine, emeğin iktidarına, bağımsız, demokratik ve sosyalist Türkiye'mizin varlığına sahnenimizi seferber etmeye çalışacağız."

TUNCELİ'DE CEREYAN EDEN SON OLAYLAR HAKKINDA, TUNCELİ'DE BULUNAN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ MERKEZ YÖNETİM KURULU ÜYELERİ YAVUZ ÜNAL VE ZEKİ KILIÇ'IN GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRMELERİNE YÜRÜYÜŞÜN ÖNCEKİ SAYISINDA YER VERİLMİŞTİ. BASKI, TERÖR VE TAHRİKLER: TUNCELİ'DE HALEN SÜRÜYOR. TUNCELİ HALKI BİR OYUNUN İÇİNE SÜRÜKLENMEK İSTENİYOR. TUNCELİ BELEDİYE BAŞKANI SÜLEYMAN KIRMIZITAŞ OLAYLARI VE DEĞERLENDİRMESİNİ YÜRÜYÜŞ'E ŞÖYLE ANLATTI:

TUNCELİ HALKI OYUNA GELMEYECEK

27 Mart günü saat 19.00 sıralarında Polis Karakolu ile Okullar pazarı arasındaki boşlukta bir patlama oluyor. Patlama sesini duyar duymaz polis ekipleri şehre giren yol boyunca sürekli ateş ediyor, meraklanan halk Ziraat bankası yol kavşağında, şehir merkezi denilecek yerde toplanıyor. Ateşe aralıksız devam eden polis ekibi toplanan halkın üzerine de ateş açıyor. "Ülan komünistler, Rus döller, Piçler, hem karakola bomba atıyorsunuz, hem de seyre geliyorsunuz defolun" gibi küfürlerle öne gelen tartaclanıyor. Olan bitenlerden habersiz olan halk görevlilerin bu tutumu karşısında kaçıyor, evlerine sığınıyor. Bu kovalmaca sabaha kadar devam ediyor. Akşamdan ele geçirilen 3 kişi (H. Kaplan, Hıdır Çimen ve Mehmet Aksu) nezarete alınıyor.

28 Mart günü saat 17.30 da görevli gittiğim Elazığ'dan döndüğümde; şehirde Tunceline öz sıkıyönetimsiz sıkıyönetim havası gördüm. Akşam olunca mahalleler, evler basılıyor, halka açık iş yerleri baskı ile zor kullanılarak polise kapatılıyor. Lokantalarda yemek yiyecekler tartaclanıyor. Burdurlu Savcı Yardımcısı İbrahim, komiser Yaşar ve ekibi ile çatışıyor, karışıklık küfürler ediyor.

"YENİ BİR 1938 GETİRECEĞİZ"

İş yerlerinde vatandaşın malzemesi kırılıyor, yemeleri dökülüyor, iş yeri sahipleri dövülüyor, ağza alınmadık küfürler görevlilerin halka ikramı oluyor. İlimize "yeni bir 38 getireceklerinden" bahsediyorlar. (1938 Dersim kurumu) Akşamları saat 20 ye kadar tüm iş yerleri kapatılıyor. Mahalle aralarında terör estiriliyor, sabaha kadar çeşitli silahlarla ateş ediyorlar, şehirde adeta savaş havası yaratılıyor, halk evlerinde korku ile bekliyor, çocuklar ağlaşıyordu. Evine git-

mekte olan YSE Greydercisi Veli Dirik alınıp karakola götürülüyor, komalık edildikten sonra Emniyet arabası ile Dağ Mahallesiindeki evinin önüne bir saman çuvalı gibi atılıyor. Ertesi sabah YSE Müdürünün de bulunduğu tüm YSE işçileri memur ve teknik elemanları Vilayete kadar yürüyor, Vali Kemal Bozbaş'la yapılan görüşmede kendilerine "artık bu sonucudur endişe etmeyin" deniliyor. Buna rağmen polislin hiddet ve şiddeti daha da artıyor, daha da keyfileşiyor.

Ardından tüm siyasi parti ve demokratik kuruluş başkanları, avukatlarla birlikte valiyeye gidiliyor. Baskı ve terörün son bulmasını istiyoruz. Vali bize de teminat veriyor. Halka, polise yapılan baskılar, haksızlıklar hesabına özür diliyor. Bir daha böyle haksız baskıların olmayacağını, küfür edilmeyeceğini vadediyor. Ne varki genel olarak polis baskısı ve sorumsuzluğu daha büyük boyutlar kazanıyor. Olanlar karşısında Valinin aciz olduğu kanısı yaygınlaşıyor.

HALKI TAHRİK İÇİN

31 Mart günü tüm siyasi partiler ve demokratik kuruluşların da bulunduğu bir toplantı yaptık. Bu toplantıda şehir halkının büyük bir kısmı katılmıştı. CHP İl Başkanı, Demokratik Kuruluşlar adına TÖB- DER Başkanı ve ben birer konuşma yapıyoruz. Sürdürülen baskı ve teröre karşı halkın uyanık olmasını, faşist provokasyonlarla gelinmemesi gerektiğini vurguluyoruz. Emniyet mensuplarının öteden beri takındıkları tavri eleştiriyor, görevin görevlilerden beklenen biçimde yapılmasını, patlama olmuş iş faillerinin neden bulunmadığını, Tuncelin de neden tüm olayların faillerinin meğhul kaldığını ve bu konudaki endişemizi vurguluyoruz.* (Örneklesek; emniyet mensuplarıncı, bir vatandaşın kızı birkaç defa kaçır-

arak namusu ile oynanıyor, yine bir katvahanede kumar oynadıkları bahanesiyle bir kaç vatandaş yatakkomutu ile karakola götürülüyor hakareti ediyorlar ve benzeri olaylar sergileniyor.)

Vatandaşta can, mal ve namus güvenliğinin kalımadığını belirtiyoruz. Görevlilerden gelen yasa dışı tüm haksızlıklara karşı, halkın soğukkanlılığını ve sağduyusunu kullanarak hareket etmesi gerektiğini belirtiyoruz. Söylenenler halkı tatmin etmiş, halk hazırlanan oyunu görmüş, düşünce ve görüş birliği sağlanarak yüksek seviyedeki toplumsal gerilim normale dönmüş, toplantı dağılmıştır.

YENİ TAHRİKLER

Bütün bu olumlu çabalarımızdan sonra, yeni oyunlar tezgahlanmış olmalı ki, aynı gün akşam saat 19.00 da Belediye Hizmet Binasının temelinde bomba patlatıldı: Büyük bir endişe ve panik, halkı yeniden sardı. O sıralarda oturduğum Teknikerler Kulübü, Belediye Binasının 60 metre doğusunda, ve bodrumda. Toparlanıp dışarı çıktığımda Vali, Emniyet Müdürü, Alay Komutanının bir kısım güvenlik görevlileri ile Belediye Binasının etrafında ve olay yerinde hazır olduğunu gördüm. Çarşıda geçen halktan tek tüm kişileri uzaktan bakıyor; olay yerine yaklaşıyor. Tek başına Belediye Binasına, patlama yerine gittiğim anda, 100 metre güneyde bulunan Huzur lokantası tarafından bağrışmalar duyuluyor. Polis sürekli ateş ediyor. Valiyeye "bakın olay yeri Belediye Binası, polis işe başka yerde ateş hedefi seçmiş, şehide ateş ediyor önüne geçin" dedim. Vali bana "sen burularda gezme, eve git" dedi.** Daha sonra yanındakilerle arabalarına atılarak hızla ateş edilen yere hareket ettiler. Tüm şehirden "operasyon" yoğunlaştı, tam bir savaş alanına döndü şehir. En yoğun polis ateşi, Vali Başkanlığında Huzur Lokantası içinde ve etrafında oldu. Lokantayı kapatmamaları sebep gösterilerek lokantada oturanlara ana avrat sövüldü, halktan kişileri ve Hakim Kiral Erkan dövüldü, karakola kadar sürüklenerek götürüldü. Vali Kemal Bozbaş elinde çıplak tabanca, sırtında yeşillimsi gömlekle bu anlatılan operasyonu bizzat yönetiyor ve emir veriyordu. Valinin kulları da emri eksiksiz uyguluyorlardı. Yaratan olaylar ve sürdürülen operasyonlarla halkı faşist terörün içine çekmek, Tunceli halkının "ışyankâr olduğunu" yakıştırmasını kamu oyunda pekiştirmek ve faşist baskı ve yöntemlerini sıklaştırıp halkı köseye kistirmek, devrimci uyanışı yok etme ve de sevmedikleri ceza Hakimi Kiral Erkan'ı komiser Selim'in baskını yemek amaçlanmıştı.

HALK, OYUNA GELMEYECEK

Olaylara doğru teşhis koyan halk, planın kendisi ile ilgili bölümünü bozdu. Ne yazık ki, tartaklanıp dövülen Hakim Malatya'ya, Komiser Selim Odabaşı'na cezaevine gönderildi. (O komiser ki; ne yapılmışsa valinin emri ile yapılmıştır diyordu) Olay şimdi durulmuş gibi gözüküyorsa da faşist provokasyon daha üstakıllı yöntemlerle yeni boyutlar kazanabilir.***

Sonuç olarak; Cumhuriyet tarihinde elinde tabancası ile güvenlik görevlilerini bizzat sevk ve idare eden, talimat veren, gayrete getiren, lokantada ortaya ana avrat söven, halka küfür eden ve hakim döven, yerde sürüklenen hakimın saçlarından kendisi tutan ve yaptıklarının tümünü inkar eden bir devlet valisi ile Tunceli'de hizmet yapıyoruz, yapmaya devam edeceğiz.

* Tunceli'deki emniyet mensuplarının tüm olaylarda içkili olması dikkat çekicidir.

** "Sen burularda gezme eve git." Bu uyarım altında yatan gerçek nedir? Acaba Belediye Başkanını çok sevdiğini, onu korumak istediğini mi, yoksa Başkanın eve gönderirse şehirden dilediğince davranabileceğini mi söylüyordu? Yoksa Vali Bey, Başkan hakkında bir takım oyunlardan haberdar olduğunu mu anlatıyordu?

*** Şimdi tüm hedef Belediye Başkanı ve teşkilatı. Elektrik ve Su personeli çalışmıyor. Su tesislerini kontrol etmek, elektrik direğine çıkmak, yukarı tellere bakmak, gece arızaya gitmek polis nezdinde suçtur. Can güvenliğimiz için geceleri evlerimizde nöbet tutuyor, gündüzleri uyu- yuyoruz.

Son Tunceli olaylarını yerinde inceleyen Parti Merkez Heyetinin inceleme sonuçlarını belirten raporunun Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezine ulaşması üzerine yapılan görüşmelerden sonra Genel Başkan Behice Boran basına ve TRT'ye aşağıdaki demeci vermiştir:

Tunceli halkı tedhişi protesto ediyor

Ölkenin büyük ve küçük kentlerinde silahlı saldırılara, cinayetlere, parti merkezlerinin yakılmasına kadar ulaşan faşist terör, Doğu ve Güneydoğu illerimizde ırkçı, söven, milliyetçi görünümüne bürünerek daha da ağır ölçülerde uygulanmaktadır. Bunun son örnekleri Mardin köylerinde yeralan baskılar ve basına hemen hiç yansımayan Tunceli olaylarıdır.

Partimizin gönderdiği heyetin mahallinde yaptığı tesbitlere göre Tunceli'de olay boş bir arsada bir bomba patlatılmasıyla başlatılıyor. Patlamanın daha yankılanması kesilmeden dışarı fırlayan polisler otomatik silahlarla ateş açıyor, sokakta kimi gördülse karakola çekiyor ve dayaktan geçiriyorlar. Bunun üzerine Belediye Başkanı halkı toplayarak kışkırtıcı ajanların oynadıkları oyunu açıklıyor ve provokasyonlarla gelinmemesi konusunda uyarıyor. Bu defa belediye binasının yanında ikinci bir bomba patlatılarak halka karşı yeniden saldırılara geçiliyor. Olaylarda valinin tahriki olduğunu belirten yarış dövülüyor, karakola alınarak işkence ediliyor. Tunceli halkı işyerlerini ve dükkanlarını beş gün süreyle kapayarak tedhiş olaylarını protesto ediyorlar.

Doğu'daki bu terör karşısında burjuva partileri ve politikacıları suskundurlar, çünkü hepsi, aslında, Doğu illerimize karşı ayırım gözetken bir tutum içindedirler. Yalnızca Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak hiç ayırım gözetmeksizin tüm baskı ve şiddet uygulamalarına karşı çıkmakta, demokratik hak ve özgürlükleri her yerde ve her zaman şaşmaz bir tutarlılık ve ısrarla savunmaktadır. Çünkü demokrasinin gerçek savunucuları ancak sosyalistlerdir.